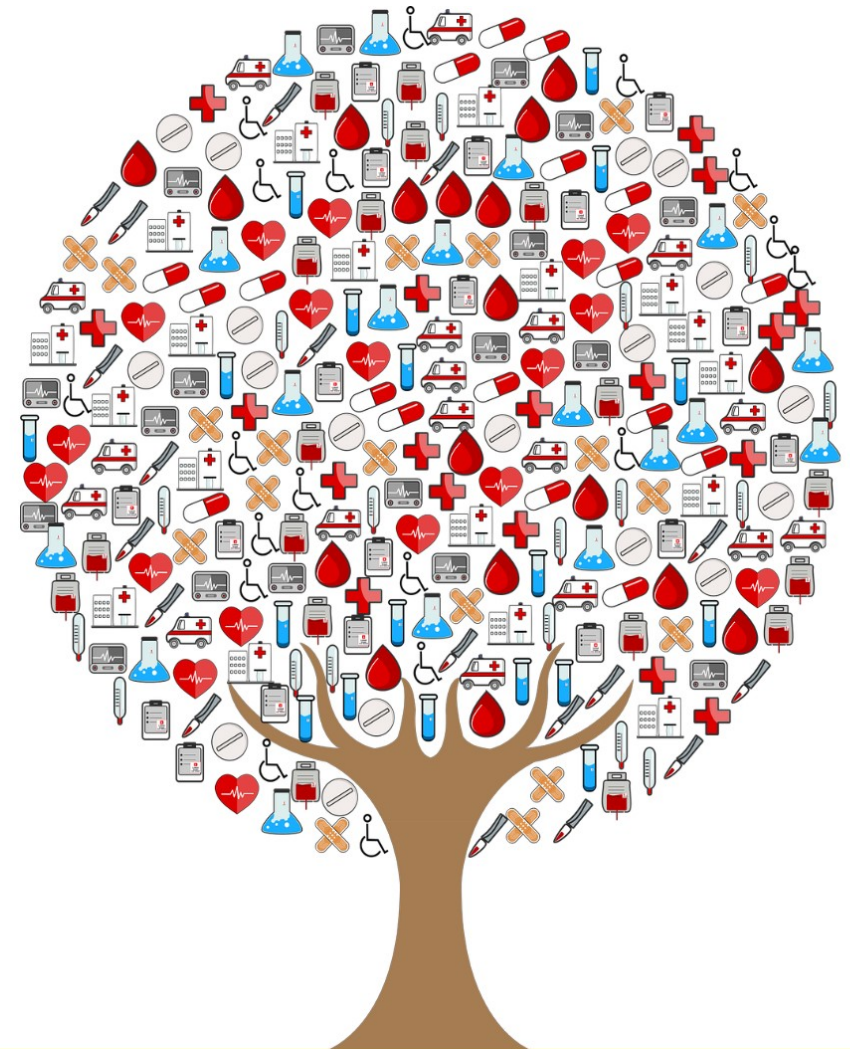

Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan

Datganiad Ansawdd Blynyddol 2018-2019

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Aneurin Bevan
University Health Board

Croeso gan y Cadeirydd a'r Prif Weithredwr	1
Cyflwyniad	2
Edrych yn ôl	4
2018-19 Blaenoriaethau– Crynodeb o'r Cynnydd	4
Byw'n Iach	6
Gofal Diogel	9
Gofal Effeithlon	18
Gofal Urddasol	23
Gofal Amserol	25
Gofal Personol	27
Ein Staff	31
Edrych Ymlaen	35
Ardystiadau	36
Geirfa	37

Croeso gan y Cadeirydd a'r Prif Weithredwr

Dechreuodd 2018-19 gyda chryn gyffro wrth i ni drefnu ar gyfer dathlu pen blwydd sefydlu'r GIG yn 70 oed. Wrth gwrs, mae arwyddocâd arbennig i hyn o fewn Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan (ABUHB) oherwydd cawsom ein henwi ar ôl y grym y tu ôl i'r GIG sef Aneurin Bevan, gan ei fod yn hanu o Dredegar o fewn ein ffiniau ni.

Felly, roedden ni'n dathlu mewn steil! Cynhaliwyd digwyddiadau dros nifer o ddyddiau, ond, ar 5 Gorffennaf 2018, cynhaliwyd partion a garddwesti ar draws y Bwrdd Iechyd! Mae staff wedi rhannu storïau a lluniau o'u hatgofion am weithio o fewn y GIG - a gall un o'n cydweithwyr hawlio i fod yn un o'r babanod cyntaf i'w geni i mewn i'r GIG! Ganwyd Sandra Brookes, Gweithiwr Cefnogi Gofal Iechyd yn Ward Annwylfan yn Ysbyty Ystrad Fawr ar 6 Gorffennaf 2018. Hi oedd y ferch gyntaf i gael ei geni yn

ysbyty Pentre'r Eglwys ar ôl iddo agor ar 5 Gorffennaf 1948.

Er ein bod yn gwybod y gallwn bob amser wella, credwn y byddai Aneurin Bevan yn mwynhau edrych drwy'r Datganiad Ansawdd Blynnyddol hwn a luniwyd i ddweud wrth ein pobl am ansawdd y gwasanaethau gofal iechyd rydyn ni'n eu darparu. Credwn y byddai yn dathlu ein llwyddiannau gyda ni a hefyd yn rhannu ein rhwystredigaeth a'n siom am y pethau nad sydd wedi mynd mor dda. Wrth i'r dathliadau pen blwydd yn 70 orffen, rydyn ni'n falch o gael gweithio i Fwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan. Byddwn yn parhau i geisio darparu profiadau da i'r cleifion hynny sy'n dod i gysylltiad â'n gwasanaethau fel y maen nhw heddiw ac wrth i ni ddechrau newid ein gwasanaethau i baratoi ar gyfer agor Ysbyty Athrofaol y Faenor yn ystod Gwanwyn 2021.

Mae Ysbyty Athrofaol y Faenor wedi tyfu'n gyflym yn ystod 2018-19. Ym mis Mawrth 2019, roedden ni'n croesawu Vaughan Gething, Gweinidog

dros Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol y Cynulliad, oedd yn nodi Gosod y Garreg Gopa ar yr adeilad drwy dywallt concrit ac arwyddo un o'r plin-thau concrit.

Yn ystod y flwyddyn, mae'r Bwrdd Iechyd wedi parhau i wynebu'r her o recriwtio nifer o glinigwyr i lenwi'r swyddi gwag presennol. Eleni, mae'r pwysau ar ein gwasanaethau wedi parhau drwy gydol y flwyddyn, gyda'r cyfnod hir o dywydd cynnes yn haf 2018 yn arwain at fwy o gleifion yn dod i mewn i'n hysbytai yn yr un modd â thywydd oerach y gaeaf. Fel o hyd, rydym yn diolch i'n holl staff am eu gwaith caled parhaus a'r ymrwymiad anghyffredin

Judith Paget, CEO (Chwith)
Ann Lloyd, Cadeirydd (Dde)

y maen nhw'n ei ddangos i gynnig gwasanaeth claf-ganolog. Mae'r teyrngedau a'r diolchiadau ar dudalen 30 yn dystiolaeth i hyn.

Mae'r DAB hwn yn dangos sut rydyn ni'n gweithio drwy'r amser gyda'n partneriaid mewn iechyd, gofal cymdeithasol a'r trydydd sector i gyflenwi gofal i'r cleifion mewn amrywiol ffyrdd. Rydyn ni'n gweithio mor agos gyda'n gilydd fel na allwn ni gyflenwi gwasanaethau hebddyn nhw erbyn hyn. Yn wir, ni fydd ein cynlluniau ar gyfer gwasanaethau'r dyfodol yn dod i fodolaeth hebddyn nhw.

Mae'r cydweithio yng Nghymru, rhywbeth y byddai Aneurin Bevan wedi bod yn falch iawn ohono, wedi'i lunio i mewn i'r gwasanaethau drwy eu strwythurau ac yn cael eu cefnogi gan Ddeddfau diweddar Llywodraeth Cymru, dyna'r hyn sy'n gwneud y GIG yng Nghymru mor arbennig. Fodd bynnag, mae'n ffrainc cael bod yno i bobl adeg eu hangen mwyaf. Mae hyn yn ein hysgogi ni i gyd sy'n gweithio o fewn y GIG. Hyn sy'n greiddiol i'n gwasanaeth yn awr ac i'r dyfodol.

Mae Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan (ABUHB) yn gyfrifol am hybu gwell iechyd, atal clefydau ac anafiadau a darparu gofal iechyd i boblogaeth o tua chwe chan pedwar deg mil o bobl sy'n byw yn ardaloedd Blaenau Gwent, Caerffili, Sir Fynwy, Casnewydd a Thorfaen gyda chyllideb o tua £1.1biliwn.

Mae'r Datganiad Ansawdd Blynyddol hwn yn disgrifio rhai o'r llwyddiannau ffantastig wrth wella ansawdd ein gofal a'n gwasanaethau yn 2018-19, ynghyd â rhai o'r heriau.

Gellir cael mwy o wybodaeth ar ein gwefan.

www.aneurinbevanhb.wales.nhs.uk/

Ein gweledigaeth ar gyfer Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan yw:

Ein Gwerthoedd

Mae pawb sy'n gweithio o fewn Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan yn rhannu pedwar gwerth craidd sy'n arwain ein dull o weithio, sut rydyn ni'n gwneud pethau, sut rydyn ni'n trin ein gilydd a sut rydyn ni'n

disgwyl cael ein trin. Drwy'r rhain, rydyn ni'n arddangos ein gwerthoedd bob dydd ar draws ein sefydliad a'n system ofal.

Rydyn ni'n gweithio mewn modd sydd wedi'i alinio i weledigaeth a gwerthoedd y sefydliad ac mae hyn i'w weld ac yn eglur ym mhob peth a wnawn ac a ddywedwn.

Mae ein uwch dim o arweinwyr yn modelu'r rôl hon yn gyson drwy eu hymddygiad ac yn atebol i'w gilydd am hyn. Gwelir hyn ar draws bob lefel o'r sefydliad.

Rydyn ni'n cydnabod y rhan y mae ein rôl bersonol ni'n ei chwarae wrth gyflenwi gwasanaethau ac yn cydweithio'n llwyddiannus ar draws ffiniau strwythurol i wneud y defnydd gorau o adnoddau i gyflenwi gwasanaethau a gofal o'r safon uchaf.

Rydym yn atebol i'n gilydd ac yn croesawu ac yn derbyn adborth adeiladol i'n helpu i wella ein gwasanaethau.

Rydyn ni'n meithrin amgylchedd arloesol lle derbynnir newid i alluogi pawb i oresgyn yn effeithlon pa her bynnag sydd o'n blaen ac yn darparu profiad o'r safon uchaf i bawb sy'n defnyddio ein gwasanaethau.

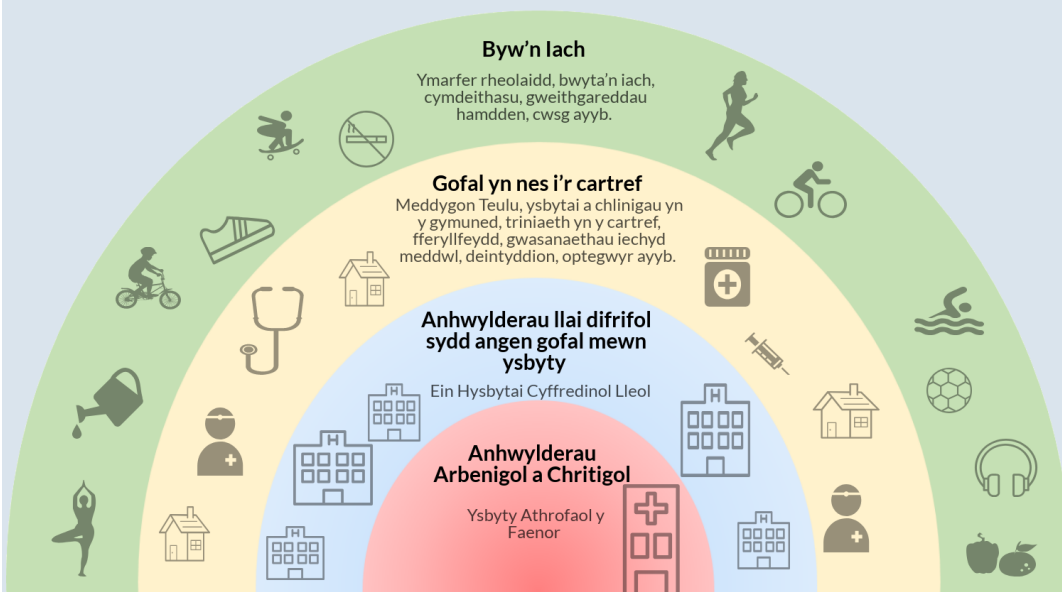
Rydyn ni'n falch ohonom ein hunain wrth gyflenwi gwasanaethau o'r safon uchaf (yn fewnol ac wrth wynebu pobl). Mae unrhyw un sy'n mynd i mewn i leoliad Gofal Iechyd Aneurin Bevan yn teimlo ei fod yn cael croeso ac yn cael ei werthfawrogi bob amser.

Er mwyn parhau i ddarparu rhagoriaeth yn y dyfodol, rydym wedi gwybod ers peth amser bod yn rhaid newid ein model cyflenwi. Gydag ansawdd a diogelwch yn ganolog i'w gynllun, Dyfodol Clinigol yw ein strategaeth ar gyfer cyflenwi gwasanaethau gofal. Bydd hyn ar sail model clinigol sy'n dechrau drwy helpu pobl i fyw'n iach, yna'n anelu at eu cefnogi mor agos i'w cartrefi ag sy'n bosibl gyda'u hanghenion gofal iechyd parhaus. Bydd pobl ag anhwylderau llai difrifol, a phobl ar ôl cyfnod aciwt eu salwch yn cael eu trin yn yr ysbytai cyffredinol lleol. Bydd ein pobl fwyaf sâl a'r rhai sydd angen gofal arbenigol yn gorfod mynd i Ysbyty Athrofaol y Faenor.

Mae gwasanaethau Sylfaenol Arbenigol a chymuned yn ganolog i'r model ac i ddatblygu perthynas newydd gyda chleifion fel partneriaid/cyd-gynhyrchwyr i gadw, cynnal a gwella eu hiechyd a'u llesiant eu hunain ac atgyfnerthu gwasanaethau gofal sylfaenol, cymunedol a chymdeithasol. Bydd hyn yn creu'r gallu i gefnogi a thrin cleifion yn eu cartrefi a'u cymunedau sy'n elfen graidd o'r strategaeth ac yn ganolog i gyflenwi gwasanaethau integredig. Mae enghreifftiau o'r gwaith integredig hwn drwy'r Datganiad Ansawdd Blynyddol hwn, yn unol â'r Ddeddf Gwasanaethau Cymdeithasol a Llesiant (Cymru) 2014.

Bydd Ysbyty Brenhinol Gwent, Ysbyty Nevill Hall ac Ysbyty Ystrad Fawr i gyd yn parhau i ddarparu gofal a thriniaeth arferol fel Ysbytai Cyffredinol Lleol a bydd gwasanaethau'r gymuned yn darparu mwy o ofal i bobl yn nes i'w cartrefi. Yn 2018-19, roedd Ysbyty Athrofaol y Faenor yn prysur ddatblygu. Mae'r gwaith adeiladu'n symud ymlaen yn barod ar gyfer yr agoriad swyddogol yn ystod Gwanwyn 2021.

Rydyn ni hefyd yn gwneud newidiadau o fewn Gofal Sylfaenol a Chymuned i ddatblygu gofal yn nes i gartrefi drwy gyflwyno Llywyr Gofal sy'n cyflymu mynediad cleifion at y Gweithwyr Gofal Iechyd Proffesiynol mwyaf priodol mewn Meddygfeydd.

Mae'r 2 flynedd nesaf yn mynd i fod yn dyngedfennol i'r strategaeth wrth i ni barhau i ddarparu gofal diogel o safon uchel tra, ar yr un pryd, yn newid fel ei fod ar ffurf sydd ei angen erbyn agor Ysbyty Athrofaol y Faenor. Bob blwyddyn, rydyn ni'n diwygio ein cynllun i gyflenwi gwasanaethau gofal iechyd.

Cliciwch [yma](#) i weld fideo am Strategaeth Dyfodol Clinigol.

Cyfeirir at rai o'n Hysbytai yn yr adroddiad hwn drwy ddefnyddio eu llythrennau cyntaf fel y gwelir isod:

RGH: Ysbyty Brenhinol Gwent, ysbyty aciwt yng Nghasnewydd

NHH: Ysbyty Nevill Hall, ysbyty aciwt yn Y Fenni

YYF: Ysbyty Ystrad Fawr, ysbyty aciwt yng Nghaerffili

YAB: Ysbyty Aneurin Bevan, ysbyty cymuned yng Nglyn Ebwy

Byddem yn falch o glywed eich barn a gallwch gysylltu â ni mewn:

E-bost	abhb.enquiries@wales.nhs.uk
Trydar	www.twitter.com/bipaneurinbevan
Llythyr	Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan Y Pencadlys, Ysbyty Sant Cadog, Ffordd y Lodj, Caerllion, Casnewydd, NP18 3XQ
Facebook	www.facebook.com/BwrddIechydAneurinBevan

Neu, gallwch gwblhau'r arolwg drwy ddefnyddio'r ddolen isod i fynegi eich barn am y datganiad ansawdd blynyddol hwn:

<https://www.surveymonkey.co.uk/r/LD26KLN>

BLAENORIAETH o DAB 2017/18	BETH YDYN NI WEDI'I WNEUD YN 2018/19?	SUT RYDYN NI WEDI LLWYDDO?
<u>Byw'n Iach</u> Byddwn yn gweithredu dull targedu lleoliad gan ganolbwyntio ar ardaloedd lle mae'r nifer mwyaf yn ysmegu yn ein cymunedau.	Yn ystod 2018-19, defnyddiwyd y dull 'targedu lleoliad' mewn tair ardal ar draws Gwent, sef Cwmbran, Glyn Ebwy a Choed Duon. Dewiswyd yr ardaloedd hyn gan fod haner neu fwy o'r oedolion yn yr ardaloedd hyn yn ysmegu. I gael mwy o wybodaeth, gweler tud 7	
<u>HCAI</u> Byddwn yn lleihau ymhellach y cyfraddau o heintiau yn y lefelau canlynol: Cyfradd C difficile o 25 i bob 100, 000 o'r boblogaeth. Cyfradd Staph aureus o 19 i bob 100,000 o'r boblogaeth. Cyfradd Gram negatif, (E Coli) o 61 i bob 100,000 o'r boblogaeth.	Ni lwyddwyd i gyrraedd y targed a osodwyd i ni gan Lywodraeth Cymru sef 25 haint C difficile i bob 100,000 o'r boblogaeth er i ni ostwng y raddfa i 26.37 i bob 100,000 o'r boblogaeth o gymharu â'r raddfa yn 2017-18 o 36.81 i bob 100,000. Ni lwyddwyd i gyrraedd y targed a osodwyd i ni gan Lywodraeth Cymru ond wedi gostwng y raddfa o heintiau Staph Aureus o dan 19 i bob 100,000 o'r boblogaeth gan fod graddfa 2018-19 yn 26.71. Ni lwyddwyd i gyrraedd y targed a osodwyd i ni gan Lywodraeth Cymru ond wedi gostwng y raddfa o heintiau Gram negatif (E Coli) o dan 61 i bob 100,000 o'r boblogaeth gan fod graddfa 2018-19 yn 72.81. I gael mwy o wybodaeth, gweler tud 14	
<u>Cwmpïadau Cleifion Preswyl</u> Byddwn yn gostwng y nifer o gwmpïadau cleifion preswyl o 10% o Ebrill 17 i Fawrth 19, ac yn dechrau rhaglen o hyfforddiant ar atal cwmpïadau drwy ddefnyddio cyflwyniad safonol sy'n cefnogi'r defnydd o Asesu Risg Cwmpïadau Aml-ffactor (MFRA).	Yn ystod 2016-17, y nifer arferol o gwmpïadau mewn mis oedd 380. Gyda tharged i ostwng y cwmpïadau o 10%, roedden ni felly am ostwng y nifer o gwmpïadau o 38 y mis i 342 y mis. Rydym yn falch o ddweud mai'r nifer o gwmpïadau mewn mis yn 2018-19 oedd 307.5 ac felly rydym wedi cyflawni'r targed hwn. Yn gynnar yn 2018-19, roedden ni'n cyflwyno rhaglen o hyfforddiant gan ddefnyddio cyflwyniad safonol oedd yn cefnogi'r defnydd o MFRA Cwmpïadau gan gynnal hyfforddiant ym mhob un o'n hysbytai. I gael mwy o wybodaeth, gweler tud 9	
<u>Niwed Briwiau Pwyso</u> Byddwn yn ymestyn y grŵp Cydweithio i wardiau yn NHH er mwyn gostwng y nifer o ddyddiau rhwng achosion o niwed briwiau pwyso yn wardiau RGH a NHH sy'n cymryd rhan yn y cydweithio.	Yn gyffredinol, cyfartaledd y gostyngiad mewn HAPUs ar draws y wardiau cydweithredol yw tua 45%, o'r data sydd ar gael ar 23.03.2019. Mae'r grŵp cydweithio yn ymestyn i 4 ward yn NHH, ond maen nhw eto i gyflwyno data neu gylchoedd gweithredu PDSA cadarn. I gael mwy o wybodaeth, gweler tud 12	

BLAENORIAETH o DAB 2017/18	BETH YDYN NI WEDI'I WNEUD YN 2018/19?	SUT RYDYN NI WEDI LLWYDDO?
<u>Sepsis a Chlaf yn Dirywio</u> Byddwn yn datblygu NEWS fel iaith gyffredin mewn gofal yn y gymuned/ sylfaenol drwy sefydlu peilotau mewn ystod o wasanaethau gofal yn y gymuned/ sylfaenol.	Mae timau o nifer o'r gwasanaethau cymuned yn cynnal peilotau i weld sut gallan nhw ddefnyddio'r arsylwadau ffisiolegol arferol a sgôr NEWS i ganfod ac ymateb i ddirywiad, fel bod NEWS yn dod yn iaith gyffredin y bydd pob gwasanaeth, aciwt a chymuned, yn ei deall. I gael mwy o wybodaeth, gweler tud 15	
<u>Aros am 12 awr yn yr adran D&A</u> Byddwn yn lleihau'n sylweddol yr aros am 12 awr yn yr adran D&A.	Yn 2018-19, roedd 5463 o bobl yn aros am 12 awr neu fwy yn yr adran D&A o gymharu â 5788 yn 2017-18. Felly, roedden ni'n gostwng y nifer y bobl oedd yn aros am 12 awr yn yr adran D&A ond roedd y gostyngiad yn llai na 10% ac felly'n sylweddol llai nad oedden ni'n dymuno. I gael mwy o wybodaeth, gweler tud 26	
<u>Dementia</u> Byddwn yn datblygu protocol clir ar gyfer asesu deliriwm mewn ysbytai cyffredinol.	Mae'r defnydd o'r offeryn 4AT wedi datblygu fel prosiect gwella yn yr Uned Asesu Meddygol yn YYF er mwyn datblygu protocol clir ar gyfer asesu deliriwm. Fodd bynnag, mae'r gwaith gwella'n parhau. Mae hefyd yn cael ei ddefnyddio fel rhan o'r asesiad adeg derbyn i Wardiau Gofal yr Henoed yn RGH. I gael mwy o wybodaeth, gweler tud p 24	
<u>Gwirfoddolwyr</u> Gyda'n partner 'Age Cymru Gwent', byddwn yn datblygu Gwasanaeth Croesawu newydd yn Ysbyty Gwynllyw ac yn ymestyn y Gwasanaeth Croesawu yn Ysbyty Nevill Hall gyda'n parteriaid 'Age Cymru Gwent', yr RVS, Cyfeillion Ysbyty Nevill Hall ac Adsefydlu Cardiaidd Gogledd Gwent a'r Elusen ôl-ofal (Aftercare) o ddau fore'r wythnos.	Bu Gwasanaeth Croesawu llawn gan Wirfoddolwyr yn Ysbyty Gwynllyw o ddydd Llun i ddydd Gwener ers mis Gorffennaf 2018. Ers hydref 2018, ehangwyd y Gwasanaeth Croesawu yn Ysbyty Nevill Hall o ddau fore yr wythnos i wythnos lawn o ddydd Llun i ddydd Gwener. I gael mwy o wybodaeth, gweler tud 31	
<u>Llesiant Staff</u> – datblygu Strategaeth Ymgysylltu a Llesiant i gefnogi ein staff.	Yn dilyn ymgysylltiad gyda staff, cytunwyd y byddem yn datblygu 'Fframwaith Profiad Cyflogai' yn lle 'Strategaeth Ymgysylltiad a Llesiant Staff'. Lanswyd hwn ar 14 Chwefror 2019. I gael mwy o wybodaeth, gweler tud 31	

	Sir Fynwy Ardal llai difreintiedig	Blaenau Gwent Ardal fwy difreintiedig	Gwaha- niaeth
Disgwyliad Oes Dynion	80.5 oed	76.0 oed	4.5 oed
Disgwyliad Oes Merched	84.1 oed	80.2 oed	3.9 oed
Disgwyliad Oes Iach Dynion	69.8	59.6	10.2
Disgwyliad Oes Iach Merched	70.7	59.3	11.4

Lleihau'r nifer sy'n Ysmygu

Yng Ngwent, mae bron i bumed ran (19%) o'r oedolion yn ysmygu. Er waetha'r gostyngiad calonogol mewn cyfraddau ysmygu'n gyffredinol, gellir gweld gwahaniaethau ar draws ardaloedd awdurdod lleol Gwent lle, yn 2017-18, roedd y canran o bobl oedd yn ysmygu rhwng 13% yn Sir Fynwy i 22% ym Mlaenau Gwent.

I leihau'r salwch ymhlith y boblogaeth sy'n berthnasol i ysmygu, mae'n rhaid i ni atal pobl ifanc rhag dechrau ysmygu (Oeddech chi'n gwybod bod dwy ran o dair o ysmygwyr yn dechrau cyn eu bod yn 18 oed?) a chynyddu'r nifer o bobl sy'n rhoi'r gorau i ysmygu.

Yn ABUHB, rydyn ni'n gweithio gydag ysgolion i

atal pobl ifanc rhag dechrau ysmygu:

- Mae'r rhaglen Di-fwg JustB yn mynd i mewn i ysgolion uwchradd ac yn gweithio gyda phobl ifanc 12 i 13 oed gan eu hyfforddi i fod yn Llysgenhadon a siarad â'u ffrindiau am fuddion bod yn Ddi-fwg a risgiau ysmygu.
- Creu amgylcheddau di-fwg fel ei fod yn beth normal i beidio ag ysmygu o fewn cymuned plant.

Rydyn ni hefyd yn gweithio i gefnogi pobl i beidio ag ysmygu drwy:

- Gynyddu'r nifer o fferyllfeydd yn y gymuned ar draws Gwent sy'n gallu darparu'r pecyn cymorth cyfan i bobl sydd am roi'r gorau i ysmygu
- Hyrwyddo'r wefan sengl Genedlaethol "Helpwch Fi i Roi'r Gorau" a rhif ffôn y llinell gymorth

"Byddwn yn gweithredu dull targedu ar sail lleoliad ar ardaloedd lle mae'r nifer sy'n ysmygu fwyaf yn ein cymunedau."

Enghraifft o 'dargedu ar sail lleoliad' yn ystod 2018-19 yw'r dull sydd wedi'i fabwysiadu mewn tair ardal ar draws Gwent, sef Cwmbran, Glyn Ebwy a Choed Duon. Dewiswyd yr ardaloedd hyn oherwydd bod o leiaf hanner eu hoedolion yn ysmygu. Bwriad y dull oedd gostwng y canran o oedolion sy'n ysmygu drwy godi ymwybyddiaeth o'r Ymgyrch Cenedlaethol "Helpwch fi i roi'r gorau" ac felly cynyddu'r nifer o atgyfeiriadau o'r ardaloedd hyn i wasanaethau sy'n helpu pobl i roi'r gorau i ysmygu.

Beth wnaethon ni:

Casglwyd ystod o adnoddau gan gynnwys taflenni, poster, matiau bwrdd, bagiau cynfas a phinnau ysgrifennu i hyrwyddo gwasanaeth 'Helpwch fi i roi'r gorau', i ffurfio pecynnau. Dosbarthwyd y pecynnau o adnoddau i ystod o fusnesau lleol ym mhob un o'r 3 ardal. Er enghraifft, cynigiwyd adnoddau i bob

busnes ar hyd y stryd fawr yng Nghoed Duon ac fe'u derbyniwyd i arddangos a chodi ymwybyddiaeth ymhlith cleientiaid/cwsmeriaid. Mae'r adnoddau'n annog pobl i feddwl am eu hysmygu ac i gysylltu â 'Helpwch fi i roi'r gorau' os byddan nhw angen mwy o wybodaeth a chymorth i roi'r gorau.

Ochr yn ochr â'r pecynnau adnoddau ar gyfer busnesau, roedd pob fferyllfa yn y cymunedau'n sy'n cynnig gwasanaethau i roi'r gorau i ysmygu, yn derbyn bagiau presgripsiwn sy'n hybu'r gwasanaeth. Rhoddwyd y bagiau presgripsiwn hyn i bob cwsmer i godi ymwybyddiaeth o'r gwasanaethau rhoi'r gorau i ysmygu sydd ar gael yn y gymuned.

**Roi'r Gorau
i Ysmygu**

A wnaeth yr ymgyrch lwyddo?

Cynigiwyd poster, cardiau a thaflenni 'Helpwch fi i roi'r gorau' i arddangos i'w cwsmeriaid. Oherwydd y brwdfrydedd a ddangoswyd gan yr ystod o fusnesau, treiglwyd y dull hwn i ardaloedd cyfagos (Abertyleri, Brynmawr, Blaina a Chwm). Mae 240 o fusnesau lleol yn awr yn arddangos y poster, cardiau a'r thaflenni 'Helpwch fi i roi'r gorau' yn yr ardaloedd hyn.

Mae'r prosiect wedi codi'r proffil yn ardaloedd brandio 'Helpwch fi i roi'r gorau' ac mae

gwybodaeth am wasanaethau rhoi'r gorau i ysmygu lleol ar gael.

Mae adroddiadau adborth misol wedi canfod bod rhai atgyfeiriadau at 'Helpwch fi i Roi'r Gorau' gan gleientiaid sydd wedi clywed am y gwasanaeth o ganlyniad i'r adnoddau hyn. Disgwylir gwerthusiad pellach o'r effaith.

Cleifion Preswyl yn Cwmpo Byddwn yn gostwng y nifer o gleifion preswyl sy'n cwmpo o 10% o fis Ebrill 17 i fis Mawrth 19, ac yn dechrau rhaglen hyfforddiant ar atal cwmpadau, drwy ddefnyddio cyflwyniad safonol sy'n cefnogi'r defnydd o MFRA Cwmpadau.

Yn BIPAB, rydym wedi bod yn gweithio i ostwng y nifer o bobl sy'n cwmpo ac yn gweithio tuag at atal torasgwrn a achosir gan gwmpadau. Rydym wedi bod yn canolbwyntio i ddechrau ar bobl sy'n cwmpo yn ein hysbytai.

Gostwng y nifer o Gleifion Preswyl sy'n Cwmpo

Pan fydd pobl yn cwmpo, gallan nhw anafu eu hunain yn gorfforol. Fodd bynnag, yn dilyn cwmp, gall pobl hefyd gael eu haffeithio'n seicolegol oherwydd eu bod ofn cwmpo eto. Weithiau, maen nhw'n peidio â symud o gwmpas neu fynd allan cymaint gan eu bod ofn cwmpo. Mae hyn wedyn yn gwanhau eu cyhyrau a'u gwneud yn fwy tebygol o gwmpo eto.

Felly, rydym wedi bod yn gweithio i ostwng y nifer o gwmpadau sy'n digwydd yn ein hysbytai. Ar sail y nifer o gwmpadau a gofnodwyd yn 2016-17, roeddem yn gosod targed i ni ein hunain i ostwng y nifer o 10% ymhen 2 flynedd. Rydym wedi gwneud llawer o newidiadau i'r modd y

mae nyrsys yn asesu cleifion i'w hatal rhag cwmpo. Yn gynnar yn 2018 -19, roedden ni hefyd yn trefnu rhaglen o hyfforddiant drwy ddefnyddio cyflwyniad safonol oedd yn cefnogi'r defnydd o Asesiad Risg Aml-ffactor Cwmpadau. All falls resulting fractures are Mae pob torasgwrn o ganlyniad i gwmp yn cael ei adolygu yn y Panel Craffu Cwmpadau. Dysgu er mwyn gwella yw pwrpas yr adolygiad.

Yn ystod 2016-17, nifer arferol cwmpadau cleifion preswyl mewn mis oedd 380. Gyda tharged i ostwng cwmpadau o 10%, roedden ni felly am ostwng y nifer o gwmpadau o 38 i 342 cwmp y mis. Rydyn ni fodlon felly yn 2018-19 gan mai'r nifer arferol o gwmpadau mewn mis oedd 307.5 ac felly llwyddwyd i gyflawni'r targed hwn.

Mae ein wardiau wedi canolbwyntio ar ostwng y nifer o gwmpadau a disgrifir isod y gwaith anhygoel a wnaed gan Ward Annwylfan yn YYF i ostwng y nifer o gwmpadau (gweler tudalen 10)

Gostwng y nifer o Dorasgwrn ar ôl Cwmpo drwy wella iechyd esgyrn

Mae nifer o bobl wrth iddyn nhw heneiddio yn datblygu "osteoporosis". Mae hwn yn gyflwr sy'n golygu bod esgyrn person

yn fwy bregus na phobl eraill. O ganlyniad, maen nhw'n fwy tebygol o dorri asgwrn os byddan nhw'n cwmpo o uchder sefyll neu lai - torasgwrn breuder. Mae triniaeth syml gyda chyffuriau a all gryfhau esgyrn pobl ar gael os darganfyddir eu bod mewn perygl o osteoporosis. Dylid

dechrau'r driniaeth gynted ag sy'n bosibl ar ôl torasgwrn ac o fewn dwy flynedd fan bellaf. Fodd bynnag, mae tystiolaeth mai dim ond 40% o bobl â thorasgwrn breuder a ddarganfyddir a'u trin yn unol ag argymhellion NICE (Sefydliad Cenedlaethol Rhagoriaeth mewn Iechyd a Gofal).

Yn BIPAB, rydym wedi dechrau gweithio i gynyddu'r nifer o bobl dros 50 ag esgyrn brau a gofnodir ac sy'n derbyn y driniaeth gywir. Wrth ganolbwyntio ar 5 ward, cyn i ni wneud unrhyw newidiadau, roedden ni'n casglu data ar y canran o bobl oedd wedi cael torasgwrn breuder ac ar y driniaeth gywir. Yna, gwnaethpwyd nifer o newidiadau i'n brosesau asesu i wella canfyddiad pobl a ddylai gael y driniaeth ac i'r presgripsiwn ar gyfer y driniaeth.

**CARWCH
EICH
ESGYRN**

O fis Mai i fis Tachwedd 2018, roedden ni'n cynyddu'r canran o bobl a ddechreuwyd ar y driniaeth o 45% i 81%. Felly, yn 2019-20, rydym wedi gwneud cais llwyddiannus i gymryd rhan gyda Choleg Brenhinol y Meddygon mewn Grŵp Cydweithio Gwella sy'n canolbwyntio ar ganfod pobl ag osteoporosis mewn ysbyty.

Rydym hefyd wedi profi model ar gyfer canfod a thrin pobl yn y Gymuned gyda Thorasgwrn Breuder. Ar hyn o bryd, rydym yn ymchwilio i sut gallwn ddatblygu'r gwaith hwn, yn arbennig ar gyfer cleifion risg uchel sy'n byw gyda chlefyd Parkinson's, Strôc a Dementia.

Steady on...
Stay **SAFE**

Atal Cwmpïadau Cleifion Preswyl

Gostwng y Nifer o Gwympiadau Cleifion ar Ward Annwylfan yn YYF

Mae 18 gwely ar gyfer oedolion hŷn yn Annwylfan sy'n ward yn YYF. Mae'r cleifion yma'n bennaf yn byw gydag uwch dementia a phroblemau cysylltiedig sy'n golygu na allan nhw bellach fyw'n ddiogel yn y gymuned. Yn y ward, caiff eu problemau eu trin ac mae asesiad wedi'i gwblhau i benderfynu pa lefel o ofal sy'n angenrheidiol arnyn nhw yn y dyfodol.

Yn 2016, roedd y ward yn un o'r 10 ward lle cofnodwyd y nifer uchaf o gwympiadau cleifion yn ABUHB. Yn anffodus, roedd rhai o'r cleifion oedd wedi cwmpo wedi dioddef gan dorasgwrn. Dangosodd adolygiad o'r cwympiadau a'r torasgwrn eu bod yn asesu risgiau seicolegol y cleifion yn dda, o gofio mai ward iechyd meddwl yw, ond nad oedden nhw mor dda yn asesu risgiau'r cleifion o safbwynt cwympiadau. Penderfynodd rheolwr newydd y ward, gyda'r tîm nyrsio, y bydden nhw'n canolbwyntio ar wella asesu risg cwmpo a rheoli'r risgiau a nodwyd er mwyn gostwng y

nifer o gwympiadau a'r niwed
i'r cleifion.

Cysylltodd Uwch Nyrs y ward ag un o Ymgynghorwyr Gofal yr Henoed oedd yn cynnal hyfforddiant yn y ward. Roedd hwn yn canolbwyntio ar helpu'r nyrsys i feddwl pam, o bosibl, y byddai claf yn cwmpo a beth gallen nhw ei wneud i geisio atal y cleifion rhag gwneud hyn. Roedd yr Uwch Nyrs hefyd yn casglu'r data ar y cwmpadau roedden nhw wedi'u cofnodi dros y flwyddyn flaenorol. O'r data, roedd yn amlwg bod y mwyafrif o'r cwmpadau'n digwydd o fewn llofa'r cleifion rhwng canol dydd a 2.00pm, a rhwng hanner nos a 3.00am.

Dechreuodd y ward drwy arsyl-
wi ar yr hyn oedd yn digwydd
a'r hyn roedd y cleifion yn ei
wneud yn ystod amseroedd
brig y cwympiadau.

Y materion a allai fod yn cyfrannu at y cwymp ac a nodwyd gan y tîm oedd:

- Lefelau uchel o sŵn adeg prydau bwyd yn arwain at gyffro
- Dodrefn ysgafn oedd yn symud wrth i glaf eistedd.
- Mannau dydd â gormod o bobl yno gan mai dim ond un lolfâ sydd
- Cynllun y ward yn ei gwneud hi'n anodd gweld pob man yn y ward
- Teithiau cyffuriau'n digwydd ar un o'r amseroedd mwyaf prysur yn y dydd

Roedd y ward yn gallu gwneud rhai newidiadau i'r amgylchedd ar unwaith ac i'r ffordd roedd yn gweithio ar yr adegau hyn. Roedd y rhain yn cynnwys:

- Dim yn ymyrryd ar drefn y ward adeg prydau bwyd, i staff na chleifion, felly sicrhau bod yr awyrgylch yn llawer tawelach a staff yn gallu helpu cleifion i fwyta
- Ail-drefnu'r lolfâ ac archebu cadeiriau a byrddau trymach newydd mewn lliwiau oedd yn cyferbynnu i'r llawr a'r waliau
- Adolygu teithiau cyffuriau a mynd â'r meddyginiaethau'n bersonol i'r cleifion ar wahanol adegau o'r dydd

- Trefnu rhaglen o weithgareddau drwy'r dydd ar gyfer y cleifion
- Gosod CCTV i ganiatáu i gleifion grwydro'n rhydd o gwmpas y ward ac eto'n cael eu harsylwi
- Trefnu mannau eistedd llai ar draws y ward, oedd yn golygu bod ardal y lolfâ'n llai llawn a bod cleifion yn gallu dewis a oedden nhw am fod gyda phobl eraill neu ar eu pen eu hunain.

Yn ystod yr ychydig fisoedd nesaf, roedd gostyngiad cyson yn y nifer o gwympiadau. Fodd bynnag, teimlai staff y ward y gellid gostwng hyn ymhellach. Ar ôl i glaf gwmpo a chael torasgwrn ym mis Chwefror 2017, cynhaliwyd asesiad risg cwympiadau gan dîm y ward ar gyfer pobl â salwch corfforol. Adolygwyd offer y ward i gynnwys y ffactorau risg cwympiadau er mwyn ei rannu gyda'r Tîm Aml-ddisgyblaeth a chytunwyd ar gynllun gofal gyda'r tîm cyfan.

Yna, lansiwyd "CWYMPIADAU GWENER" oedd yn golygu y byddai asesiadau risg cwympiadau cleifion llawn yn cael eu cynnal bob dydd Gwener, Roedd hyn yn golygu bod y risgiau a nodwyd yn cael eu haddasu wrth i'r claf wella neu ddirywio ac felly newid y camau a oedd yn cael eu cymryd i leihau'r risg. Roedd y wybodaeth hon wedyn yn cael ei chyflwyno yng nghyfarfodydd ward. Rhannwyd data cwympiadau ar gynnydd gostwng y cwympiadau yng nghyfarfod misol y tîm. Petai claf yn cwmpo, adolygwyd y digwyddiadau oedd yn arwain at y cwmp a'r gwersi a ddysgwyd oddi wrth hyn cyn cael eu trafod yn y trosglwyddo 9a.m. cyntaf ar ôl y cwmp. Hefyd, roedd tîm y ward yn llunio pecynnau sefydlu ac adnoddau manwl ar gyfer staff i sicrhau bod staff newydd yn cael yr holl wybodaeth am asesu risg cwympiadau oedd yn cael eu cyflwyno hefyd mewn dysg a datblygiad.

Ym mis Gorffennaf 2017, cytunodd Ymgynghorydd Gofal yr Henoed i gynnal adolygiad meddygol wythnosol o'r holl gleifion.

Roedd hyn o fudd mawr gan y gallai gynghori ar reoli Pwysedd Gwaed a materion

iechyd corfforol a allai effeithio ar symudedd a chynyddu'r risg o gwmpo.

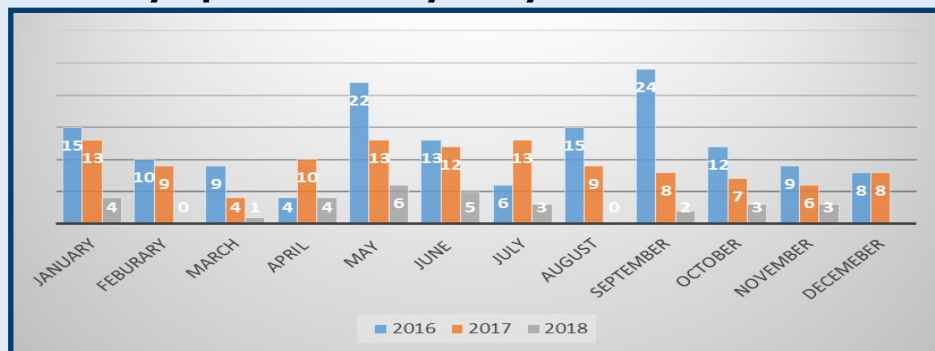
Roedd y ward yn gallu rhoi gwybodaeth bwysig am y cleifion i'r Ymgynghorydd a'u risgiau o safbwynt cwympiadau gan eu bod yn ymwybodol o hyn o'r adolygiadau Cwympiadau Gwener. Roedd y cleifion yn cael adolygiad holistaidd go iawn gan edrych ar eu problemau corfforol a ieuchyd meddwl ac roedd y newidiadau ar y ward yn parhau. O 2017, roedd y ward yn annog y perthnasau'n weithredol i gymryd rhan adeg prydau bwyd ac yn cyflwyno amseroedd ymweld agored. Ym mis Mawrth 2018 paentiwyd y ward i sicrhau lliw cyferbyniol i helpu cleifion â golwg gwan. Gosodwyd seddau o gwmpas y ward i greu mannau eistedd bach a chaniatáu i gleifion orffwys wrth gerdded ar hyd y corridor. Cyflwynwyd larwm gwirio symud i sicrhau bod larymau yn eu lle ar gyfer cleifion mewn risg o gwmpo yn y nôs.

Ym mis Medi 2018, tynnwyd gorsaf y nyrsys a rhai waliau i wneud yn fawr o'r gofod clinigol ac i leihau'r sŵn, cynyddu'r mynediad i fannau eistedd a chaniatáu i dîm y ward greu ardaloedd thematig i hybu trafodaeth ac ymgysylltiad.

Mae cwympiadau'n awr wedi gostwng o 140 mewn 11 mis yn 2016 i 31 yn yr un cyfnod yn 2018. Mae hyn oherwydd bod y cleifion yn awr yn cael asesiad holistaidd llawn a chynllun gofal yn ymwneud â chwympadau. Roedd y newidiadau ffisegol i'r ward yn arwain at awyrgylch tawelach fel bod cleifion yn llai cyffrous.

Cwympiadau dros y 3 blynedd ddiwethaf

Torasgrwn dros y 3 blynedd ddiwethaf

Mae ganddyn nhw hefyd nifer o fannau i eistedd fel eu bod yn gallu cael hyd i le sy'n addas iddyn nhw.

Mae'r Panel Craffu ar Gwmpadau wedi cymeradwyo'r ward am safon ei asesiadau risg cwympiadau a'u cynlluniau gofal. Nid yw'r ward yn aros yma – mae ganddo gynlluniau ar gyfer synwryddion symud is-goch a lloriau newydd. Maen nhw hefyd yn creu gofod awyr agored estynedig fydd yn gwella llesiant cleifion.

"LLEDDFU'R PWYSO" – GOSTWNG LEFEL NIWED PWYSO YN EIN HYSBYTAI

Niwed Pwysu- Byddwn yn ymestyn y Cydweithio i wardiau yn NHH ac yn sicrhau gostyngiad yn y nifer o ddyddiau rhwng cafael y niwed pwysu yn wardiau RGH a NHH sy'n cymryd rhan yn y cydweithio

Briw pwysu yw darn o groen a / neu feinwe oddi tano a niweidiwyd, fel arfer dros ran esgrynog oherwydd eistedd neu orwedd yn yr un man am gyfnod hir a rhoi pwysau ar y man hwnnw. Gallan nhw fod yn ddarnau o groen coch neu friwiau agored ac yn hynod o boenus, gan gymryd amser hir i wella. Gallan nhw ychwanegu dyddiau neu wythnosau at wellhad claf, affeithio'n sylweddol ar eu lefelau annibyniaeth a chreu oedi cyn dychwelyd adref. Os byddan nhw'n arwain at ddatblygu sepsis, gall briwiau pwysu fod yn angheuol.

Mae pobl hŷn, fregus yn agored i friwiau pwysu gan fod eu croen yn llai ystywyth, yn arbennig os na allan nhw newid eu safle eu hunain. Gall pobl ddatblygu niwed pwysu

tra yn eu cartrefi eu hunain, mewn Cartrefi Gofal ac, yn drist iawn, pan fyddan nhw'n dod i mewn i ysbyty. Mae rhwng 4% a 10% o gleifion preswyl ABUHB mewn perygl o ddatblygu niwed pwysu. Yn gynnar yn 2017, cytunodd y Cyfarwyddwr Nyrsio a Chyfarwyddwr Canolfan Gwella Parhaus y Bwrdd Iechyd (Abaci) i gynnal rhaglen 18 mis ar y cyd i wella diwylliant y ward ac i ostwng yn sylweddol Friwiau Pwysu a Gafwyd o fewn Iechyd (HAPUs) ar draws Ysbyty Brenhinol Gwent, "Lleddfu'r Pwysu".

Roedd ABCi yn hyrwyddo cyfres o raglenni dysgu diwrnod llawn a luniwyd yn arbennig ac a oedd yn galluogi timau ward i greu dealltwriaeth o ddulliau gwella Ansawdd.

WORKING TOGETHER TO STOP PRESSURE ULCERS

#shareforcareWales #abuhb_pressure

Yn ystod y 'Cyfnodau Gweithredu' rhwng y sesiynau dysgu, roedd y wardiau'n cael cymorth hyfforddi parhaus gan y tîm ABCi a hyfforddiant gan y Tîm Nyrsio Hyfywedd Meinwe i roi'r wybodaeth ddiweddaraf i staff am arferion gorau o ran rhenti mewn perthynas ag atal a rheoli briwiau pwyso. Yn ogystal â hyn, roedd rhai aelodau o staff o'r wardiau yn cymryd rhan mewn dwy raglen hyfforddi pedwar diwrnod, un ar 'Hyfforddi Ar Gyfer Gwella' ac un ar 'Fesur Ar Gyfer Gwella'.

Erbyn Mawrth 2019, roedd ABCi wedi hyfforddi 26 o aelodau tîm y wardiau fel 'Tiwtoriaid Gwella' ac 8 o staff fel 'Arweinwyr Mesur' i helpu i wella ymhellach a chynnal llwyddiannau.

Mae staff oedd yn cyfranogi yn y rhaglen:

- wedi dysgu sgiliau newydd am sut i ddefnyddio data i ganfod pa broses ward fewnol i wella (a sut i'w chyflawni) ac yn gwneud y newidiadau i wella ansawdd y gofal.
- wedi gweld sut gallan nhw ddysgu o wardiau eraill ac addasu'r newidiadau a wnaed i fod yn addas i'w ward nhw.
- wedi cael y syniad o foddhad wrth wella gofal i'w cleifion ac wedi cael hwyl!

Roedd cleifion yn dweud yn barhaus cymaint roedd diwylliant y ward wedi gwella o gymharu ag ychydig flynyddoedd yn ôl.

Fel ym mis Mawrth 2019, mae 12 ward yn RGH wedi bod yn cymryd rhan yn y rhaglen ar gyfer rhwng 17 ac 8 mis.

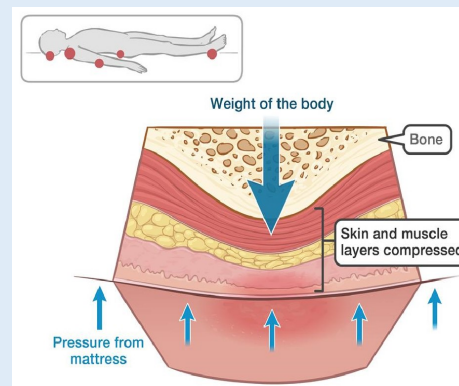
Mae'r gwahanol amseroedd i gymryd rhan yn y rhaglen yn golygu bod rhai wardiau wedi gwneud mwy o welliannau nag eraill gan amrywio o ostyngiad o 80% i 20% mewn niwed pwyso.

Fodd bynnag, mae'r mwyafrif o dimau ward erbyn hyn â phrosesau cadarn o ofal ac asesu ac wedi llwyddo i oroesi'r cyfnod gaeaf prysur heb unrhyw gynnydd mewn niwed pwyso - bu rhai wardiau hyd yn oed yn rhydd o friwiau pwyso dros gyfnod y gaeaf i gyd.

Cyfartaledd gostyngiad HAPUs ar draws y wardiau oedd yn cydweithio yw tua 45% o'r data oedd ar gael ar 23.03.2019. Mae hyn yn cyfateb i tua 1 briw pwyso bob mis ym mhob ward. Mae hyn yn golygu atal o leiaf 12 briw pwyso ym mhob ward ar y rhaglen dros flwyddyn.

Gwyddom nid yn unig bod wardiau wedi gostwng niwed pwyso ond bydd atal niwed pwyso wedi gostwng hyd arhosiad cleifion ac wedi arbed arian.

Mae wedi gostwng gwariant ar driniaeth niwed pwyso, amser nyrsys a defnydd o welyau.

Rydyn ni wrth ein bodd gyda'r gostyngiad mewn niwed pwyso a gyflawnwyd ac rydym yn awyddus i ddod â mwy o wardiau i mewn i'r grŵp sy'n cydweithio.

Roedd hwn felly'n cynnwys 4 ward yn NHH, ond nid oes data ar gael na gweithredu cylchoedd PDSA (Deddf Cynllun i Astudio) ar hyn o bryd.

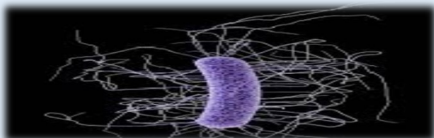
GOSTWNG Heintiau Cysylltiedig â Gofal Iechyd

HCAI Byddwn yn gostwng ymhellach y cyfraddau o heintiau i'r lefelau canlynol:

Cyfradd C difficile o 25 i bob 100,000 o bobl
Cyfradd Staph Aureus o 19 i bob 100,000 o bobl
Cyfradd EColi o 61 i bob 100,000 o bobl

C difficile

Mae C diff. yn achosi dolor rhydd hynod amhlesurus ac weithiau difrifol a chramp a thynnerwch yn y stumog. Gall fod yn hynod ddifrifol, yn arbennig mewn pobl hŷn sy'n ddi-hwyl yn barod. Dros nifer o flynyddoedd, llwyddwyd yn ABUHB i ostwng y nifer o achosion o C diff. yn ein wardiau a'n bwriad oedd gostwng hwn hyd yn oed ymhellach yn 2018-19. Yn 2018/19, rydym wedi gostwng y nifer o achosion C

diff. o gymharu â 2017/18. Fodd bynnag, o drwch blewyn rydym wedi methu targed Llywodraeth Cymru.

Staph aureus

Gall heintiau llif gwaed Staph aureus mewn cleifion achosi salwch difrifol ac yn aml mae'n gysylltiedig â heintiau croen,

briwiau, briwiau coes a heintiau wrin.

Weithiau, maen nhw'n digwydd oherwydd cam-reoli diferion mewnwythiennol a chathetrau wrinal.

Yn 2018/19, gwelodd y Bwrdd Iechyd gynnydd mewn heintiau staph aureus i 26.71 ac felly nid ydym wedi cyflawni ein targed gan Lywodraeth Cymru. Mae hon wedi bod yn broblem ar draws Cymru. Fodd bynnag, rydyn ni'n falch o weld gostyngiad mewn Methicillin-resistant staphylococcus aureus (MRSA)

Mae heintiau llif gwaed staph aureus sy'n cael eu caffael mewn **Ysbyty** yn gysylltiedig â llinell Intra Venous (IV) a rheoli catheter wrinaidd. Mae ein ffocws i ostwng y nifer o'r heintiau hyn felly ar dechneg aseptig a hyfforddiant i'r holl staff ward sy'n ymwneud â rheoli'r dyfeisiadau hyn.

Mae llinellau canolog yn aml yn cael eu defnyddio ar ein cleifion fwyaf sâl. Gwyddom fod cyfran fawr o'n heintiau'n digwydd mewn cleifion â llinell ganolog.

Felly, cawsom ganiatâd i benodi dwy nyrs arbenigol i osod a rheoli'r dyfeisiadau risg uchel hyn ym mhob un o'n hysbytai aciwt.

Gellir cysylltu staph aureus sy'n cael i ddal yn y **gymuned** gyda chleifion â briwiau. Oherwydd hyn, bydd grŵp gwaith sy'n cynnwys yr Athro Keith Harding, arbenigwr mewn rheoli briwiau, yn adolygu arfer gorau ac yn cadarnhau llwybrau gofal. Bydd y rhain wedyn yn cael eu gweithredu ar draws y Bwrdd Iechyd.

E Coli

Mae E Coli yn fyg sy'n achosi Heintiau ar y Llwybr Wrin (UTIs), yn arbennig mewn pobl hŷn. Gall UTI mewn person hŷn gael effaith mawr iawn ar eu hiechyd gan eu gwneud yn fwy blinedig ac ansefydlog ar eu traed, ynghyd ag achosi iddyn nhw fod yn ddryslyd.

Mae gostwng heintiau llif gwaed E Coli yn darged cymharol newydd gyda'r

mwyafrif mawr o achosion yn digwydd yn y gymuned.

Bydd lleihau heintiau'n golygu rheolaeth dda dros gathetrau wrinal gan eu bod yn aml yn cael eu cysylltu â heintiau ond hefyd y defnydd priodol o wrthfotigau o fewn gofal sylfaenol. Yng ngoleuni hyn, penodwyd nyrs atal heintiau o fewn gofal sylfaenol i ddatblygu'r agenda hwn yn y dyfodol.

Gostwng HCAI drwy'r Defnydd Priodol o Wrthfotigau

Mae defnydd amhriodol o wrthfotigau dros y blynyddoedd wedi ein harwain at y pwynt lle mae nifer o facteria wedi mynd yn ymwrthol i'r gwrthfotigau fyddwn ni fel arfer yn eu defnyddio i'w trin.

Felly, mae llawer o gyhoeddusrwydd wedi bod am ddefnyddio gwrthfotigau dim ond pan fydd wir eu hangen - ac am ddefnyddio'r gwrthfotig cywir ar gyfer yr haint sy'n cael ei drin.

Mae pa, pryd a sut y byddwn ni'n defnyddio gwrthfotigau'n hynod bwysig ar gyfer lleihau'r nifer o achosion o C diff ac E Coli. O fewn y Bwrdd Iechyd, felly, rydym wedi bod yn adolygu ein Polisi ar ragnodi Gwrthfotigau ac yn edrych ar effaith newidiadau a wnaed mewn Byrddau Iechyd eraill yng Nghymru yn y gwrthfotigau y maen nhw'n eu defnyddio.

Hefyd, i sicrhau bod gan y staff y wybodaeth a'r hyfforddiant angenrheidiol yn y maes hwn yn ein hysbytai ac yn y gymuned, penodwyd Ymgynghorydd Fferylliaeth a 3 fferylllydd gwrthfotigau arall.

Canfod ac Ymateb i'r Claf sy'n Dirywio a Sepsis

Sepsis a Chlaf sy'n Dirywio Byddwn ni'n datblygu 'NEWS' fel iaith gyffredin yn y gymuned/ yng ngofal sylfaenol drwy sefydlu peilotau mewn ystod o wasanaethau gofal yn y gymuned/ gwasanaethau gofal sylfaenol

Dros y flwyddyn ddiwethaf, cafwyd rhai storïau proffil uchel yn y newyddion am sepsis. Yn drist iawn, mae pobl yn y DU wedi marw o'r cyflwr hwn, weithiau

oherwydd na chafodd ddiagnosis ddigon cynnar fel y dylai. Fodd bynnag, nid yw'n hysbys eto a all pobl sydd wedi goroesi sepsis gael effeithiau sy'n trawsnewid eu bywydau. Mae sepsis yn gyflwr anodd i gael diagnosis gan fod ganddo ystod o symptomau a gall rhai cleifion gael yr holl symptomau a rhai dim o gwbl. Yn ABUHB, mae gennym raglen waith o'r enw "Grŵp Cydweithio ar Sepsis Aneurin Bevan" (ABC Sepsis) sydd wedi bod yn gweithio gyda'n Hadrannau Argyfwng a'r wardiau i sicrhau ein bod yn canfod ac yn ymateb i sepsis yn ein cleifion mewn ysbytai. Dechreuodd hyn yn 2015 ac mae'n parhau i gyfarfod ag adrannau i adolygu bob mis y gofal a'r driniaeth i gleifion â sepsis.

Mae'r Grŵp Llywio Cenedlaethol sy'n cydlynw'r ymgyrch i ganfod ac ymateb i ddirywiad aciwt a sepsis ar draws y GIG yng Nghymru'n adolygu pa mor dda mae Byrddau Iechyd ac Ymddiriedolaethau Cymru'n ymateb i'r her o gleifion aciwt a'r rhai sy'n dirywio ac a yw ein dull presennol yn gweithio. Pan welir arfer da ac arloesi, byddan nhw'n cael eu rhannu ar draws Cymru i ostwng yr amrywiaeth a sicrhau safonau gofal.

Cafodd y Bwrdd Iechyd ei adolygu'n hwyr ym mis Medi/ yn gynnar ym mis Hydref 2018. Rydyn ni'n hynod o falch bod adborth yr adolygiad yn hynod bositif gyda chydabyddiaeth bod BIPAB wedi arwain y ffordd yng Nghymru drwy ganfod ac ymateb i sepsis. Mae gwaith eto i'w wneud ac rydym yn awr yn datblygu ein cynllun gwaith mewn ymateb i argymhellion adborth yr adroddiad. Cyhoeddir hwn pan fydd wedi'i gwblhau.

Canfod Sepsis yn y Gymuned

Rydym hefyd wedi bod yn gweithio gyda Thimau yn y Gymuned a Chartrefi Gofal I'w cefnogi i ganfod ac ymateb i sepsis mewn cleifion yn y gymuned sydd efallai angen mynd i gael triniaeth mewn ysbyty. Mae ABC Sepsis wedi cydlynw cyfarfod Grŵp oedd yn dod â'r holl Dîmau o wahanol wasanaethau yn y Gymuned at ei gilydd ac mae'n cynnal peilot o waith i ganfod ac ymateb i sepsis, er mwyn dysgu oddi wrth ei gilydd a rhannu syniadau.

Ar hyn o bryd, mae gennym nifer o Dîmau'n gweithio ar ganfod sepsis, gan gynnwys Tîmau o Nyrsys Ardal ar draws y Bwrdd Iechyd, Chartrefi Gofal drwy hyfforddiant a ddarperir gan y Bwrdd Iechyd, gwasanaeth Meddygon Teulu y Tu allan i Orlau, tîm Anableddau Dysgu yn y gymuned, y tîm gofal iechyd parhaus a thimau iechyd meddwl yn y gymuned.

Drwy ganfod cleifion â sepsis yn gynnar tra'u bod yn dal yn y gymuned, gallwn fynd â nhw i ysbyty i gael y driniaeth angenrheidiol ac atal y sepsis rhag gwaethygu.

Mae'r Grŵp Llywio Cenedlaethol sy'n cydlynu'r ymgyrch i ganfod ac ymateb i ddirywiad aciwt a sepsis ar draws y GIG yng Nghymru'n awr yn cynnal menter i ddatblygu gwaith ar sepsis yn y gymuned ar draws Cymru. Roedden ni'n cyfranogi'n llwyr mewn Grŵp Dysgu Cymru gyfan ar gyfer Tîmau Cymuned a gynhaliwyd ym mis Mawrth 2019.

Ôl effeithiau newid bywyd Sepsis - Stori un wraig

I ddangos pa mor bwysig yw canfod sepsis yn gynnar, er mwyn atal cleifion rhag marw'n ddiangen neu rhag dioddef ôl-effeithiau newid bywyd sepsis, clywodd y Bwrdd Iechyd stori un fam oedd wedi dioddef gan sepsis ac a fu'n sâl iawn ond a oroesodd. Fodd bynnag, mae'n dal i wella o effaith y sepsis.

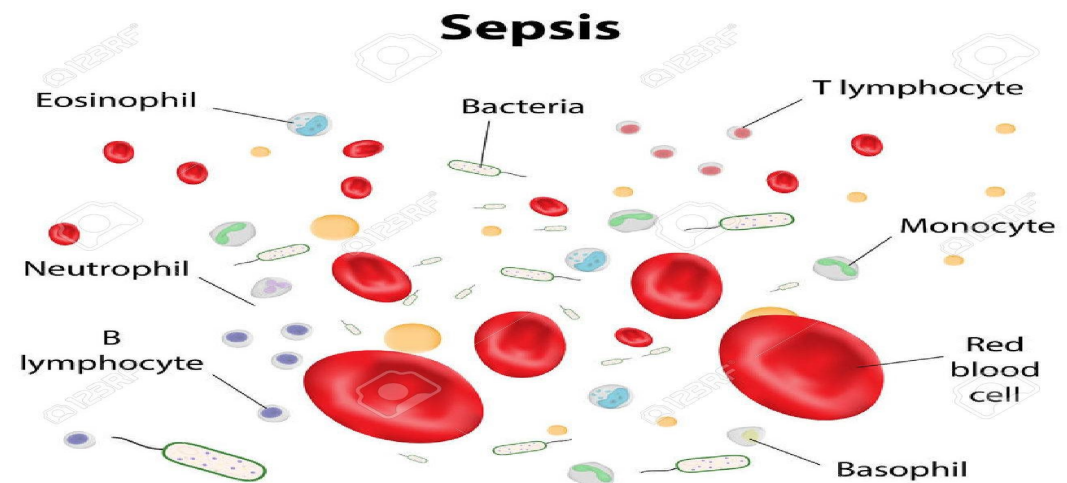
"Derbyniwyd gwraig hawddgar 47 oed oedd yn fam i 2 blentyn yn eu harddegau ac a oedd gynt yn iach iawn, i ysbyty gan iddi gael dolur rhydd a chyfog yn ddrwg iawn am rai dyddiau. Cafodd ddiagnosis o sepsis a chael y driniaeth briodol. Fodd bynnag, er waethaf hyn roedd yn parhau i ddirywio a chafodd ei throsglwyddo i ofal critigol. Datblygodd y sepsis drwy ei chorff i'r fath raddau fel na allai ei chalon bwmpio'n effeithlon a throsglwyddwyd hi i Uned Arbenigol yn Ysbyty Brenhinol Brompton. Cafodd y wraig ataliad ar y galon wrth gyrraedd yr ysbyty ond cafodd eu hadfywio'n llwyddiannus.

Fodd bynnag, roedd yn sâl iawn a dywedwyd wrth ei gŵr a'i meibion os na fyddai'n dechrau gwella, ei hunig obaith fyddai trawsblaniad y galon ac na fyddai'n debygol o oroesi. Diolch i'r drefn, o fewn ychydig ddyddiau, dechreuodd wella a throsglwyddwyd hi'n ôl i Ysbyty Brenhinol Gwent. Ond roedd yn hynod wan, yn ei chael hi'n anodd cysgu gan ei bod yn cael hunllefau byw brawychus ac ni allai gofio dim o'r hyn roedd wedi digwydd iddi.

Cafodd ei throsglwyddo'n ôl i'r ward pan nad oedd bellach angen peiriant i'w helpu i anadlu, ond roedd yn parhau'n wan fel na allai godi ei llaw oddi ar y gwely ac felly ni allai fwydo ei hun nac ymolchi.

Ni allai gofio unrhyw wybodaeth a 18 mis ar ôl mynd i mewn i'r ysbyty i ddechrau, mae gartref erbyn hyn ond yn dal i gael trafferth i gerdded gan ei bod wedi colli defnydd ei choes dde ac mae'n ddibynnol ar ei gŵr a'i meibion. Mae'n teimlo iddi golli ei hunaniaeth fel gwraig a mam ac mae wedi dioddef gan iselder ysbryd. Roedd wedi cael sepsis a goroesi - ond mae'r effaith wedi newid ei bywyd hi a'i theulu.

Dyna pam ein bod yn gweithio mor galed i sicrhau ein bod yn canfod ac yn ymateb i sepsis cynted ag sy'n bosibl ble bynnag mae'r bobl - yn yr ysbyty neu yn eu cartrefi eu hunain. Byddwn ni hefyd yn gweithio i wella gwybodaeth a rheolaeth cleifion sy'n gwella o ôl-effeithiau sepsis.

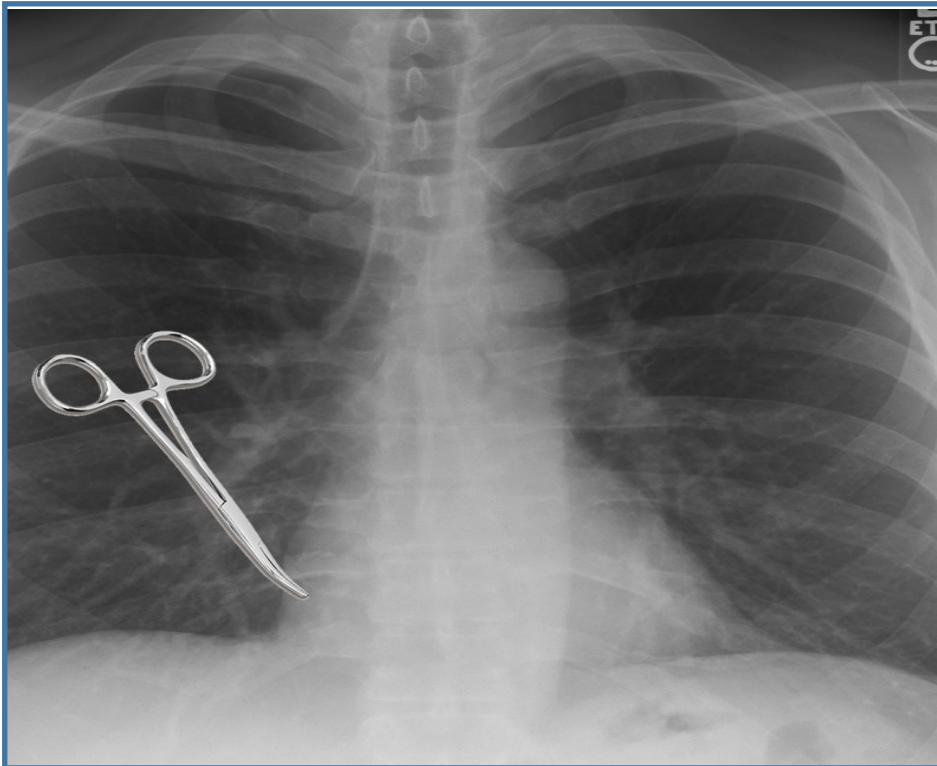
Digwyddiad "Byth"

Mae Digwyddiadau "Byth" yn ddigwyddiadau difrifol y gellid i raddau helaeth bod wedi'u hatal o safbwynt diogelwch cleifion. **Ni** ddylen nhw ddigwydd os bydd y mesurau ataliol wedi'u gweithredu gan yr holl ddarparwyr gofal iechyd.

Enghraifft o Ddigwyddiad "Byth" yw lle mae ymyrraeth lawfeddygol yn cael ei chynnal yn y lle anghywir. Gall hyn gynnwys cynnal llawdriniaeth ar ben-glin dde claf pan ddylai

fod wedi'i chyflawni ar y ben-glin chwith.

Os bydd Digwyddiad "Byth" wedi digwydd, rhaid i'r Bwrdd Iechyd hysbysu Llywodraeth Cymru sy'n monitro bob Bwrdd Iechyd yng Nghymru i sicrhau bod gwersi'n cael eu dysgu a chmau'n cael eu cymryd i atal yr un peth rhag digwydd eto.

Yn ystod 2018-19, cafwyd tri Digwyddiad "Byth" yn ABUHB. Roedd y tri'n ymwneud â gweithdrefnau mewnwthiol:

- Ar ôl geni babi iach, roedd y fam angen rhai pwythau. Ni thynnwyd y swab (pad amsugno) ar ddiwedd y weithdrefn ond roedd y fam yn pasio'r pad heb fod angen ymyrraeth.
- Tynnwyd y dant anghywir oddi wrth glaf, er nad oedd y dant a dynnwyd yn un iach.
- Mae fersiwn gwahanol o lens i'r un a nodwyd wedi'i ddefnyddio i nifer o gleifion gyda chataract. Fodd bynnag, roedd y lensys y presgripsiwn a'r pŵer cywir.

Felly, nid oedd y tri digwyddiad "byth" yn arwain at unrhyw niwed i'r cleifion. Fodd bynnag, ni ddylai hyn fod wedi digwydd ac mae'n gyfle i ddysgu sut gallai'r pethau hyn fod wedi digwydd. Mae ymchwiliad i'r tri digwyddiad wedi arwain at adolygiad o'r gweithdrefnau i atal y rhain rhag digwydd eto a chryfhau'r mesurau oedd yn bodoli. Er enghraifft, ym mhob ystafell eni yn y

gwasanaethau mamolaeth, rhaid cael bwrdd gwyn a phin ysgrifennu i gofnodi'r nifer o badiau, nodwyddau a phecynnau edau a ddefnyddiwyd gan eu cyfrif i mewn ac allan. Mae hyn yn golygu ei bod yn weladwy i bawb sy'n ymwneud â'r achos nid yn unig i'r fydwraig sy'n cynorthwyo'r meddyg.

Rydym wedi bod yn gweithredu newidiadau i sicrhau ein bod yn cyflawni safonau - sef Safonau Diogelwch Cenedlaethol ar gyfer Gweithdrefnau Mewnwthiol (NatSSIPs). Byddwn yn defnyddio'r digwyddiadau hyn i adolygu'r newidiadau sy'n cael eu cyflwyno fel rhan o waith NatSSIP ac yn sicrhau bod y dysgu'n cael ei gynnwys o fewn cynlluniau gwaith NatSSIP ar draws bob maes lle cynhelir y math hwn o weithredu.

MODEL NEWYDD AR GYFER GOFAL SYLFAENOL YN BIPAB

Mae practisys o fewn BIPAB wedi cael anawsterau'n recriwtio Meddygon Teulu a Phartneriaid Meddygon Teulu cyflogedig. Dyma un o'r ffactorau sy'n arwain at ymddiswyddiadau o gy-tundebau Meddygon Teulu gan achosi i Bractisys gael eu rheoli'n uniongyrchol gan y Bwrdd Iechyd drwy'r Tîm Cymorth Gweithredol Gofal Sylfaenol (PCOST).

Ar hyn o bryd, mae gan y Bwrdd Iechyd bedwar practis sy'n cael eu rheoli'n uniongyrchol, dau â'r gallu, oherwydd maint ac adeilad - i gynnwys y 'Model Trawsnewid' - dull newydd o gyflenwi gofal sylfaenol yn defnyddio sgiliau'r holl weithwyr proffesiynol gwahanol i gyflenwi gofal a thriniaeth i'r claf yn hytrach na dibynnu ar y model traddodiadol o feddyg a nyrs practis.

Mae cleifion yn fwy tebygol o weld y gweithiwr

proffesiynol gofal iechyd mwyaf priodol i gyflawni eu hanghenion pan fyddan nhw angen eu gweld. I wneud hyn, mae'n rhaid i'r practis fod yn ddigon mawr o safbwynt y nifer o gleifion y mae'n gofalu amdanyn nhw ac o safbwynt yr adeilad ei hun, i gefnogi'r dull newydd hwn o weithio. Roedd Canolfan Iechyd Brynmawr, gyda rhestr o 10,300 o gleifion, yn symud i mewn i'w hadeilad pwrpasol newydd sbon ym mis Mehefin 2018. Yn hanesyddol, mae'r tîm clinigol yn cynnwys cymysgedd o sgiliau'r Meddyg Teulu traddodiadol a Nyrs y Practis.

Erbyn hyn, mae'r practis yn cyflogi tîm aml-ddisgyblaeth clinigol ehangach o lawer yn cynnwys; Y staff canlynol yn cyfateb i staff amser llawn (WTEs)

- Arweinydd Clinigol – Meddyg Teulu (1 WTE)

- Fferyllydd Clinigol (1 WTE)
- Ffisiotherapydd (0.5 WTE)
- Ymarferydd Nyrsio (1 WTE)
- Therapydd Galwedigaethol (1 WTE)
- Ymarferydd Iechyd Meddwl (1WTE)
- Meddygon Cysylltiol (1WTE)

Hefyd, mae gan y practis ofalwyr a chysylltwyr iechyd sy'n cael eu cyflogi gan Awdurdod Lleol ac sydd ar y safle'n ddyddiol yn cynnig apwyntiadau i gleifion. Gyda'i gilydd, gall y tîm cyfan gyflawni anghenion ei gleifion sydd ag ystod o anghenion iechyd gwahanol ac felly darparu gwasanaeth mwy di-dor i gleifion a'i wneud yn lle mwy cyflawn i weithio ynddo.

Mae gan Ganolfan Iechyd Bryntirion restr o 9,000 o gleifion ac mae'n gweithredu o adeilad pwrpasol modern. Eto, roedd yn gweithredu'n flaenorol gyda chymysgedd traddodiadol o Feddygon Teulu a Nyrsys Practis. Daeth y Practis o dan reolaeth uniongyrchol y Bwrdd Iechyd ar 1 Rhagfyr 2017, oherwydd anawsterau recriwtio Meddygon Teulu. Erbyn hyn, mae gan Fryntirion

dîm aml-ddisgyblaeth clinigol llawn yn cynnwys;

- Arweinydd Clinigol Meddygon Teulu (1 WTE)
- Meddyg Teulu gyda Lwfans Rheoli (0.75 WTE)
- Meddyg Teulu Cyflogedig (0.75 WTE)
- Meddyg Teulu taledig ar gadw (0.25 WTE)
- Fferyllydd Clinigol (1 WTE)
- Parafeddyg (Cylchdro WAST - 1 WTE)
- Therapydd Galwedigaethol (1 WTE)
- Ffisiotherapydd (0.5 WTE)
- Uwch Ymarferydd Nyrsio (1 WTE)

Mae Ymarferydd Iechyd Meddwl wedi ymuno â'r tîm yn ddiweddar. Ynghyd â hyn, mae'r practis yn lletya Fferyllydd Academi Gofal Aneurin Bevan (gweler tudalen 32), y maen nhw'n ei gefnogi a'i fentora drwy ei hyfforddiant. Fel gyda Brynmawr, mae hwn yn ddull practis cyfan sy'n sicrhau bod cleifion yn cael eu gweld gan y clinigwr mwyaf priodol yn brydlon. Gall y practis ddarparu mwy o wasanaethau'n nes adref i'r cleifion o fewn lleoliad cyfarwydd ar un safle. Cliciwch yma i weld fideo am Dîmau Practis.

Cynyddu Mynediad I Ofal Deintyddol Arferol a Brys

Gwyddom fod gan rai cleifion broblemau wrth geisio cael gofal deintyddol GIG ac rydym wedi bod yn gweithio gyda deintyddion i gynyddu mynediad am nifer o flynyddoedd. Mae'r Bwrdd Iechyd wedi buddsoddi arian ychwanegol ac felly wedi cynyddu'r mynediad i wasanaethau deintyddol ar y stryd fawr yn 2018/19. Mae'r tabl isod yn dangos y cynnydd mewn mynediad a gyflawnwyd:

Mae hyn oherwydd nad oes nifer o bobl yn dymuno cael gwasanaethau deintyddol yn rheolaidd ond yn mynd pan mae ganddyn nhw broblem. Felly, mae'r Bwrdd Iechyd yn comisiynu gwasanaeth Mynediad Deintyddol Brys.

Yn 2018/19, mae'r Bwrdd Iechyd wedi adolygu'r Gwasanaeth Mynediad Deintyddol Brys. Mae pob apwyntiad yn 20 munud a gellir cysylltu ag ef drwy'r Llinell Gymorth Ddeintyddol. Mae practisys ar draws Casnewydd, Torfaen, Sir

	Chwef 15-lon 17	Chwef 17-lon 19	% Cynnydd
Cyfanswm y nifer o oedolion a welwyd	248,926	256,644	3.1%
Cyfanswm y nifer o blant a welwyd	81,606	85,087	4.3%
	Chwarter yn gorffen Rhag 17	Chwarter yn gorffen Rhag 18	
Cyfradd gosod	30.4 i bob 100	38.9i bob 100	

Ers 2006, nid yw cleifion bellach 'wedi'u cofrestru' gyda deintyddfa GIG a gallan nhw gael triniaeth ddeintyddol GIG gan unrhyw ddeintyddfa sydd â rhestr "agored".

Fynwy, Blaenau Gwent a Chaerffili sy'n darparu'r Gwasanaeth Mynediad Deintyddol Brys.

Gwella Gofal Deintyddol i Blant

Er mwyn gwella iechyd deintyddol, mae Llywodraeth Cymru wedi ysgrifennu at yr holl dimau deintyddol yng Nghymru gyda gwybodaeth am gyngor, gofal a thriniaeth ddeintyddol ataliol i blant 0-3 oed. Yn benodol, maen nhw'n annog rhieni i fynd â phlant at y deintydd cyn eu bod yn flwydd oed - yn ddelfrydol cynted ag y bydd eu dannedd cyntaf yn torri trwyddo - ac i dimau deintyddol roi cyngor ataliol i rieni a gofalwyr i'w helpu i gadw plant rhag gorfod cael llenwadau.

Yn lleol, mae'r Tîm Gofal Sylfaenol a'r Tîm Cynllun Gwên gyda'i gilydd wedi datblygu "llwybr atgyfeirio plentyn ifanc" er mwyn annog rhieni i fynd â'u plant at y deintydd. Mae wyth deintyddfa yng

Ngwent yn awr yn rhan o'r llwybr hwn a gallan nhw dderbyn atgyfeiriadau plant gan Ymwelwyr Iechyd, y Tîm Cynllun Gwên neu'r Tîm Dechrau'n Deg. Gellir olrhain yr atgyfeiriadau i wirio a ydy'r plentyn wedi bod at y deintydd ai peidio a gellir dilyn hyn os bydd angen.

Trawsnewid gofal deintyddol o nifer o driniaethau gan ddeintyddion i atal gan y tîm deintyddol cyfan

Am nifer o flynyddoedd, mae deintyddion GIG wedi cael eu talu yn ôl y nifer o driniaethau deintyddol y maen nhw'n eu cynnal. Nid oes modd talu deintyddion sy'n treulio amser yn siarad â'u cleifion am sut i atal problemau fel llenwadau. Mae'r GIG yng Nghymru'n awr yn gweithio gyda deintyddion i newid hyn a thrawsnewid y modd y mae gofal deintyddol yn cael ei ddarparu.

Yn 2018/19, mae'r Bwrdd Iechyd wedi recriwtio nifer bychan o ddeintyddfeydd i gymryd rhan yn y Rhaglen Diwygio Gwasanaeth Deintyddol Cyffredinol yn gyntaf i gasglu data.

Mae'r timau deintyddol yn' gofyn i gleifion gwblhau'r offeryn Asesiad o Risgiau ac Anghenion Clinigol y Geg (ACORN).

Mae'r asesiad hwn yn dweud wrth gleifion unigol am eu risg personol o iechyd deintyddol gwael a'r hyn y gallan nhw ei wneud i'w wella.

Drwy gasglu at ei gilydd yr holl asesiadau, gall y ddeintyddfa ddeall anghenion iechyd ceg y bobl sy'n defnyddio eu gwasanaeth ac felly sut mae'n rhaid iddyn nhw weithio i wella iechyd deintyddol eu pobl.

This Gall hyn olygu cynyddu'r amser rhwng archwiliadau i bobl â iechyd y geg dda sydd wedyn yn rhoi mwy o amser i'r tîm deintyddol dreulio gyda phobl â iechyd y geg wael. Gallan nhw siarad â nhw am y newidiadau y gallan nhw eu gwneud i atal yr angen am lenwadau yn y dyfodol.

Dylai hefyd ganiatáu i'r ddeintyddfa dderbyn mwy o gleifion, yn arbennig plant. Y nod yw cynyddu'r nifer o driniaethau farnais fflworid i blant. Dylai hyn ostwng y nifer o blant sydd angen llenwadau. I'r dyfodol, bydd 20 deintyddfa'n cymryd rhan yn y rhaglen ac yn newid y modd y mae'n gweithio.

GWEITHIO GYDA GWASANAETHAU AMBIWLANS CYMRU I YMATEB YN BRIODOL I BOBL SYDD WEDI

Cyn hyn, yr unig ymateb ar gael i WAST oedd ambiwlans brys gyda pharafeddygon. Dros yr ychydig flynyddoedd diwethaf, mae ABUHB a WAST wedi sefydlu cerbyd ymateb i gwympiadau gyda pharafeddyg a chlinigwr o'r Tîm Cwmpiaidau.

Fel yr ydym wedi adrodd ynghynt, mae ABUHB wedi gweithio gyda Gwasanaethau Ambiwllans Cymru (WAST) i ddarparu ymateb effeithlon i bobl sydd wedi cwmpo yn eu cartrefi. Yn y mwyafrif o achosion, nid yw'r mwyafrif wedi torri asgwrn ond mae angen cymorth i godi a chyngor ar sut i leihau'r risg o gwmpo yn y dyfodol.

Mae hyn wedi dangos gostyngiad yn y galw am ambiwlans brys ac wedi galluogi mwy o bobl i aros yn ddiogel gartref gan leihau'r ymweliadau â'r Adran D&A.

Yn dilyn o'r gwaith hwn, mae WAST wedi datblygu fframwaith ymateb i gwympiadau sy'n canolbwyntio ar 3 lefel o ymateb i berson sydd wedi cwmpo, yn dibynnu ar yr angen.

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Ymddiriedolaeth GIG
Gwasanaethau Ambiwylans Cymru
Welsh Ambulance Services
NHS Trust

Mae BIPAB wedi gweithio eto mewn partneriaeth gyda WAST ac Ambiwylans Sant Ioan Cymru i sefydlu ymateb lefel un ar gyfer cwmpwr lle mae'r person angen cael ei godi'n ddiogel o'r llawr ac nad oes unrhyw anaf neu anaf bychan yn unig o'r gwmpwr.

Gyda'i gilydd, rydyn ni'n gweithredu dau Gynorthwy-ydd Cwmpwradau fydd yn gallu mynd i gartref y person, ei godi'n ddiogel o'r llawr ac yna cynnal asesiad.

Mae'r Cynorthwy-wyr Cwmpwradau'n cael eu cefnogi gan y ddesg Cymorth Clinigol lle mae parafeddyg neu nyrs yn cynnig

cyngor a chyfarwyddyd clinigol.

Mae angen ymateb lefel dau pan fydd yn aneglur a oes anaf neu fod gan y person nifer o gyflyrau tymor hir neu anghenion cymhleth. Dyma'r ymateb y mae WAST ac ABUHB wedi bod yn datblygu am ychydig flynyddoedd gyda parafeddyg a chlinigwr o'r tîm cwmpwradau, fel arfer ffisiotherapydd.

Gall y tîm gynnal asesiad cynhwysfawr ar y person sydd wedi cwmpwr yn ei gartref ei hun a gwneud newidiadau i leihau'r risg o gwmpwr i'r unigolyn hwnnw gan gynnwys atgyfeiriadau ymlaen at wasanaethau yn y gymuned.

Yr ymateb lefel tri yw'r Ymateb mewn Argyfwng ac mae'n cael ei anfon pan fydd anaf amlwg o'r alwad 999 gyntaf neu pan fydd y Ddesg Cymorth Clinigol yn canfod anaf yn dilyn asesiad yn yr ymateb lefel 1 neu 2.

Mae'r Gwasanaeth Ymateb i Gwmpwradau wedi bod ar gael i alwadau 999 o fis Hydref 2016 hyd at 31 Rhagfyr at 1961 o gwmpwradau. Mae 1475 o bobl (75%) wedi aros yn eu cartrefi a dim ond 17% o bobl oedd angen triniaeth yn yr adran argyfwng. Mae hyn wedi gostwng y galw am yr Ambiwylansys Brys ynghyd ag ymweliadau diangen â'r adran D&A oherwydd cwmpwradau.

Gofal Iechyd ar sail Gwerth

Mae gwaith anghyffredin ac arloesol yn digwydd yn BIPAB, gyda ffocws ar werth gofal iechyd i'n cleifion. Mae hyn yn golygu darparu'r gofal a'r driniaeth sy'n arwain at y deilliannau gorau posibl, deilliannau sy'n bwysig i gleifion - yn cael ei ddarparu yn y dull mwyaf effeithiol a defnyddio ein hadnoddau prin yn ddoeth.

Yn ein Cynhadledd Gofal Iechyd ar sail Gwerth ym mis Mawrth, roedden ni'n

hynod falch o gael yr Athro John Moxham o Bartneriaid Iechyd King's yn bresennol. Mae'r Athro Moxham yn awyddus i atgyfnerthu'r bartneriaeth gyda'r Bwrdd

Iechyd ac, mewn datganiad, awgrymodd fod yr 'arbenigedd a'r ymrwymiad a ddatblygwyd o fewn y tîm aml-broffesiwn yn Aneurin Bevan yn un o nodweddion nodedig ein hagwedd ac mae'n hanfodol i weithredu gwerth yn llwyddiannus - mae BIPAB yn sicr yn arwain y maes yn y DU'.

O ddefnyddio technoleg fel galluogydd allweddol wrth gynnig agwedd ar sail gwerth, mae'r Bwrdd iechyd wedi buddsoddi mewn llwyfan digidol sy'n cael ei ddarparu gan "DrDoctor" i wella cyfathrebu dwy ffordd gyda chleifion ac i gasglu deilliannau i hysbysu gofal uniongyrchol.

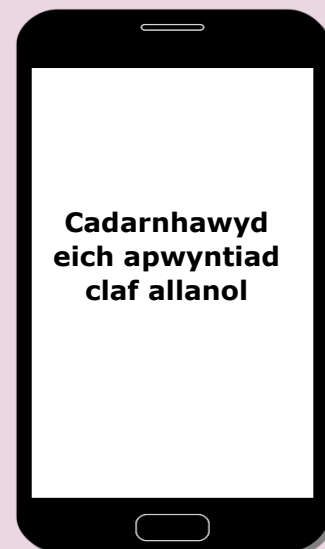
Mae'r system hon yn caniatáu i gleifion gael mynediad a chyfathrebu gyda'r Bwrdd Iechyd drwy neges destun neu e-bost ar eu dyfais symudol. Drwy'r system hon, rydym yn awr yn gallu:

- Caniatáu i rai pobl drefnu apwyntiadau cleifion allanol ar eu dyfeisiadau symudol personol
- Atgoffa pobl o ddyddiad ac amser eu hapwyntiadau cleifion allanol
- Rhoi gwybodaeth i gleifion fydd yn eu cynorthwyo i gyrraedd a pharatoi ar gyfer eu hapwyntiadau cleifion allanol er mwyn cael mwy allan o'u hamser gyda'r clinigwr
- Cael gwybodaeth gan gleifion am eu cyflwr iechyd presennol yn union cyn iddyn nhw ddod neu fynd i mewn i apwyntiad cleifion allanol i gynorthwyo gwneud cydbenderfyniad rhwng y claf a'r meddyg
- Casglu barn cleifion am eu profiad gyda'r gwasanaeth y maen nhw'n ei ddefnyddio er mwyn gwneud gwelliannau

- Casglu barn cleifion am ddeilliannau eu gofal a'u triniaeth er mwyn i ni allu ail-fodelu gwasanaethau i gyflawni anghenion a darparu'r deilliannau sy'n bwysig i gleifion

Defnyddio DrDoctor i anfon negeseuon testun ac e-byst:

- Rydym wedi anfon allan dros 18000 o asesiadau am farn cleifion am eu gofal a'u triniaeth - rhai i bobl cyn apwyntiad, rhai tra maen nhw'n aros mewn clinig.

- O'r 18000 a anfonwyd, dychwelwyd 78% yn electronig, mae'r gyfradd ymateb hwn yn uwch na norm y DU
- Mae 50% o'r holiaduron a ddychwelwyd wedi'u cwblhau cyn i glaf ddod i'r apwyntiad gyda'r gweddill yn cael eu cwblhau yn y clinig cyn yr apwyntiad

O ganlyniad i'r adborth ar ddeilliannau a phrofiadau cleifion, rydym wedi:

- Newid y broses ar gyfer apwyntiadau dilynol fel nad oes yn rhaid i gleifion â chyflyrau tymor hir sy'n teimlo'n iawn, ddod i'r ysbyty. Mae hyn yn rhyddhau amser yn y clinigau
- Defnyddio'r amser a ryddhawyd i wneud mwy o apwyntiadau prydlon i gleifion sydd angen apwyntiad claf allanol brys.

- Newid y cymysgedd o gleifion mewn rhai clinigau
- Dysgu mwy am ba gleifion fydd yn cael deiliant da o lawdriniaeth fel bod cleifion yn gallu cael y driniaeth sydd fwyaf tebygol o fod o fudd iddyn nhw

Mae'r gwaith gofal iechyd ar sail gwerth yn awr ym mhob ysbyty yn BIPAB, ac mae'n cynnwys 18 o gyflyrau iechyd gwahanol. Caiff ei ddefnyddio mewn 140 clinig ac felly 1000s o gleifion. Mae'r gwaith yn ein helpu i newid ein gwasanaethau wrth i ni symud tuag at agor Ysbyty Athrofaol y Faenor fel bod cleifion yn derbyn y gofal sy'n bwysig iddyn nhw gan y gweithiwr proffesiynol cywir ar yr adeg gywir ac yn y lle cywir.

Mae Ffrind i Mi yn bartneriaeth i geisio gwrthsefyll unigrwydd ac ynysu cymdeithasol a all affeithio ar ieuchyd a lles pobl.

Mae wedi creu 'mudiad cymdeithasol' sy'n anelu at ailgysylltu pobl gyda'u cymunedau. Fel rhan o'r fenter hon, mae cyfeillion gwirfoddol dros y ffôn yn cael eu recriwtio ac maen nhw'n ffonio pobl sydd wedi dweud eu bod yn unig yn rheolaidd i gael sgwrs.

Astudiaeth Achos Ffrind i Mi—Stori Julie

"Mae Julie yn byw yn Nhorfaen gyda'i gwr. Bu'n gweithio mewn gwasanaethau oedd yn wynebu cwsmeriaid gan gynnwys Gwasanaeth Gwirfoddol Brenhinol i Fenywod a bu'n brif ofalwr i'w mab anabl am bron i 30 mlynedd. Tua 7 mlynedd yn ôl, cafodd Julie ddiagnosis salwch oedd yn cyfyngu ar ei bywyd ac sydd wedi golygu

nifer o apwyntiadau a derbyniadau i ysbytai. Mae ar ocsigen yn barhaus ac mae ei gallu i symud o gwmpas yn cael ei gyfyngu oherwydd ei bod yn brin o anadl. Roedd ei chyflwr yn arwain at gymhlethdodau gyda'i llygaid yn ystod ei salwch ac o'r herwydd mae wedi colli ei golwg yn y ddau lygad.

Cred Julie mai colli ei golwg oedd y 'peth gorau a allai fod wedi digwydd' gan fod hyn wedi gwneud iddi ailwerthuso anghenion ei mab. Gan nad oedd bellach yn gallu gofalu amdano'n bersonol oherwydd colli ei golwg a'i hieuchyd, mae'n awr yn byw mewn llety gyda chymorth, gan adfer rhywfaint o'i annibyniaeth yr oedd wedi'i golli, yn ôl Julie, oherwydd ei bod hi wedi bod yn gwneud 'popeth drosto'.

Mae cyflwr Julie wedi dirywio ac mae'n awr yng nghyfnod olaf ei salwch. Ar ddiwedd y llynedd, ymwelodd Cysylltwr Cymuned â hi ar ôl iddi fynegi dymuniad i fod yn wirfoddolwr. Cyfeiriwyd hi at Ffrind i Mi gyda chais i ni ymweld â hi i weld a oedd 'unrhyw beth o gwbl' y gallai Julie ei wneud i gyflawni ei dymuniad I 'roi rhywbeth yn ôl' ac i roi pwrpas iddi mewn bywyd.

Ar ôl trafodaeth, awgrymwyd y gallai Julie fod yn gyfaill dros y ffôn ac y byddai'n siarad â phobl sy'n unig ac yn ynysig heb fod yn dymuno neu'n methu â gadael eu cartrefi. Cafodd Julie hyfforddiant gan staff Ffrind i mi yn ei chartref. Roedd yn rhaid

iddi gael archwiliad ieuchyd galwedigaethol fel pob gwirfoddolwr arall. Roedd staff Ffrind i Mi'n egluro'r sefyllfa i Adran Ieuchyd Galwedigaethol BIPAB y gallai'r rôl yr oedd Julie'n dymuno ei chyflawni gael ei gwneud o'i chartref yn ei hamser ei hunan beth bynnag oedd y diagnosis terfynol. Roedd yn rhaid i Julie gael archwiliad DBS hefyd.

"Erbyn hyn, mae Julie yn gyfaill gwirfoddol i 3 pherson hyn sy'n byw ar eu pen eu hunain. Mae wrth ei bodd yn siarad â'r bobl hyn ac yn teimlo bod pwrpas i'w bywyd eto. Mae'n mynd gam ymhellach gan annog y rhai sy'n unig ac ynysig i wirfoddoli eu hunain. Mae un o'r bobl hyn wedi ffonio'r Cysylltwr Cymuned ac wedi diolch iddyn nhw am ei chyfeirio at Ffrind i mi. Iddi hi, mae siarad â Julie yn teimlo fel petai wedi cael ei rhoi mewn cysylltiad â 'ffrind oes oedd wedi colli cysylltiad â hi'. Mae Julie yn mynychu gwasanaethau dydd yr Hosbis. Cafodd ei rhoi mewn cysylltiad â gwraig oedd yn mynychu'r un Ganolfan Ddydd ond oedd wedi gorfod peidio â mynychu oherwydd ei salwch."

Mae Julie bellach wedi bod mewn cysylltiad â Dewi Sant eto i weld a oes unrhyw bosibilrwydd y gall fynychu eto.

Mae Julie yn siarad o'r galon ac mae'r negeseuon y mae hi'n eu trosglwyddo yn rhai positif, pwrpasol a gobeithiol mewn sefyllfaoedd lle mae'n bosibl y byddai nifer ohonom ni'n gweld tywyllwch, arswyd ac ofn yn unig.

Mae Julie wedi cytuno i rannu ei stori yn y gobaith y bydd yn annog eraill i wirfoddoli. Dyma fydd etifeddiaeth Julie.

Arolwg Profiad y Gaeaf

Drwy gydol y gaeaf, mae aelodau'r Cyngor Iechyd Cymuned (CIC) wedi

bod yn siarad â chleifion yn ein hadran D&A am eu profiad o ofal. Yn gyffredinol, mae'r adborth wedi bod yn bositif. Lle gwelwyd unrhyw ddiffygion, deliwyd â'r rhain ar unwaith. Er enghraifft, pan

amlygwyd nad oedd digon o seddau yn yr Uned Asesu Meddygol yn RGH, chwiliwyd am seddau ychwanegol a'u cludo i mewn i'r adran. Hefyd, pan nad oedd cleifion yn yr Uned Asesu Brys yn Ysbyty Nevill Hall yn gwybod lle i gael lluniaeth, rhoddwyd arwyddion clir yn yr adran i gyfeirio cleifion/ teuluoedd/ gofalcwyr at y man lle gellid cael lluniaeth. Hoffem ddiolch i'r Cyngor Iechyd Cymuned am gynnal yr arolwg hwn dros gyfnod prysur y gaeaf. Mae wedi bod o help i ni sicrhau bod cleifion yn fodlon gyda'n cyfathrebu a'u lefel o gysur.

Canfod Deliriwm

Deliriwm: Byddwn yn datblygu protocol clir ar gyfer asesu deliriwm mewn ysbytai cyffredinol

Mae **deliriwm** yn derm a ddefnyddir i ddisgrifio cyflwr o 'gyffro aciwt' sy'n gysylltiedig â salwch corfforol fel haint wrinal. Mae'n golygu bod person sydd fel arfer yn abl ac yn glir yn mynd yn gyffrous ac yn methu â chanolbwyntio eu sylw ar dasg. Os bydd gan berson â deliriwm

ddementia hefyd, byddan nhw'n llawer mwy dryslyd nag arfer. Mae deliriwm fel arfer yn dechrau'n sydyn ac mae dros dro. Gyda thriniaeth briodol i'r achos corfforol, bydd deliriwm fel arfer yn raddol yn gwella dros ddyddiau neu wythnosau er na fydd rhai cleifion yn gwella'n iawn i'w lefel gweithredu flaenorol ar ôl cyfnod o ddeliriwm. Mae'n hynod bwysig ein bod ni'n gallu canfod deliriwm gan ei fod yn digwydd mewn tua thrydedd ran o bobl dros 65 oed mewn ysbyty.

Gan mai prif symptom deliriwm yw dryswch newydd, mae'n bwysig bod staff yn gallu dweud y gwahaniaeth rhwng deliriwm a dementia fel y gellir canfod a thrin ffynhonnell y deliriwm. Mae hyn yn golygu bod yn rhaid i staff fod â'r sgil i ddarganfod iechyd a medrau gwybyddol arferol person drwy ddefnyddio profion syml i ganfod deliriwm ac archwiliad corfforol.

I sicrhau bod staff yn glir am y broses y dylen nhw ei defnyddio i ganfod a thrin deliriwm, datblygwyd canllawiau iddyn nhw. Mae'r rhain yn cynnwys offeryn asesu, y 4AT y gallan nhw ei

ddefnyddio ochr yn ochr â chasglu gwybodaeth i ddeall a ydy claf fel arfer yn ddryslyd neu a ydy'r dryswch yn newydd a diweddar. Fodd bynnag, mae'n rhaid darganfod pwy ddylai ei ddefnyddio a phryd. Hefyd, rhaid i ni fod yn glir iawn am yr hyn y dylid ei wneud os canfyddir claf fel un â deliriwm a phwy sydd angen gwneud hyn.

Mae'r dull gorau o ddefnyddio'r asesiad deliriwm 4AT wedi'i ddatblygu fel prosiect gwella yn yr Uned Assu Meddygol yn YYF er mwyn cael protocol clir ar gyfer asesu deliriwm. Mae'r gwaith gwella hwn yn parhau. Hefyd, defnyddir y 4AT hefyd yn RGH fel rhan o'r asesu wrth dderbyn i Wardiau Gofal yr Henoed. Mae canlyniadau'r prosiectau gwella'n cael eu casglu ynghyd ar hyn o bryd a dylem gael protocol clir erbyn haf 2019, fydd yn cael ei gyflwyno gyda rhaglen hyfforddiant.

DELIRIWM

Mynediad

Cyfres o safonau a gytunwyd yn lleol ar gyfer Meddygfeydd yw'r Cynllun "5 A ar gyfer mynediad". Mwyafswm y nifer o A y gall meddygfa eu cael yw 5 a byddai hyn yn golygu bod y feddygfa'n cyflawni'r holl safonau isod:

1. Agor am neu cyn 8a.m. gydag apwyntiad cyntaf am 8.30am neu ynghynt
 2. Drysau'n agored yn ystod amser cinio
 3. Apwyntiad arferol olaf meddyg yw 17.50pm neu'n hwyrach
 4. Mynediad dros y ffôn i aelod o'r staff ar gael o 8.00am - 18.30pm
 5. Gall cleifion drefnu apwyntiad yn ystod un alwad ffôn heb fod angen ffonio'n ôl neu ar-lein.
- Nid yw pob practis wedi llwyddo i gyflawni'r gofynion cymhwyso hanfodol ar gyfer y cynllun 5 A gan eu bod yn cau am o leiaf un hanner diwrnod.

Cytunwyd bod adroddiad am safonau mynediad i'r meddygfeydd hyn yn parhau

ond y byddai'r meddygfeydd yn cael gradd B.

Mae **78** Meddygfa o fewn ardal y Bwrdd Iechyd ac o'r rhain mae:

- ☐ 65 (83%) o'r rhain wedi cael gradd 5A
- ☐ **1** practis wedi cael gradd 5B.
- ☐ **9** wedi cael gradd 4A
- ☐ **3** wedi cael gradd 3A.

Mae tystysgrif yn cael ei harddangos mewn Meddygfeydd sy'n nodi gradd a roddwyd iddyn nhw fel rhan o'r cynllun 5 A ar gyfer Mynediad. Mae'r cynllun yn cyfeirio at MYNEDIAD YN UNIG ac NID yw'n ddangosydd gwasanaethau clinigol neu unrhyw fath arall a ddarperir gan y meddygfeydd.

Gartref yn Gyntaf

Gwyddom fod rhai pobl yn cael eu derbyn i ysbyty oherwydd eu bod angen mwy o gymorth yn y cartref ac na ellir trefnu'r cymorth hwn ar fyrder. Mae pobl eraill yn aros mewn ysbyty am sawl diwrnod ar ôl bod yn ddigon iach i fynd adref oherwydd eu bod hwy hefyd angen ychydig o gymorth ychwanegol ac na ellir trefnu hwnnw'n sydyn. Mae cael y cymorth hwnnw yn ei le yn gymhleth oherwydd ein bod yn gweithio gyda 5 ardal Awdurdod Lleol gwahanol sydd i gyd â gwasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol ychydig yn wahanol i gefnogi pobl yn eu cartrefi gyda phrosesau atgyfeirio ac asesu a meini prawf gwahanol.

Felly, mae'r Awdurdodau Lleol wedi gweithio gyda'r Bwrdd Iechyd a gyda phartneriaid mewn Grwpiau Gwirfoddol i sefydlu 'Gartref yn Gyntaf'. Bydd y gwasanaeth hwn yn darparu cynllun 'gartref yn gyntaf' i gleifion fel rhywbeth amgen i gyfnod byr mewn ysbyty drwy sicrhau cymorth yn y cartref sydd am dymor byr

ond sy'n cael ei drefnu cynted ag y bydd ei angen.

Mae'r Tîm Gartref yn Gyntaf' wedi dechrau darparu cymorth tymor byr yn ddiweddar fel bod cleifion sy'n feddygol ffit yn gallu cael eu rhyddhau o fewn 4 awr mewn rhai achosion, ond dim hwy na 24 awr. Darperir cymorth tymor byr hyd nes i becyn gofal yr awdurdod lleol fod yn barod.

Roedd y Tîm yn dechrau gweithio yn NHH i ddechrau ym mis Hydref ac yna'n dechrau yn RGH ym mis Tachwedd 2018. Cynyddodd yr atgyfeiriadau i'r tîm yn ystod y Flwyddyn Newydd 2019 ac mae wedi aros ar y lefel uwch, yn arbennig yn RGH. Mae 'Gartref yn Gyntaf' wedi gwneud cyfraniad pwysig i'n gallu i gefnogi pobl yn ddiogel yn eu cartrefi pan na fydd cael eu derbyn i ysbyty efallai'n angenrheidiol.

**Pwysau'r gaeaf ac oedi
12 awr****Oedi 12 awr yn yr adran
D&A – byddwn yn llei-
hau'n sylweddol yr oedi
12 awr yn yr Adran D&A**

Bu'n aeaf prysur i'r Bwrdd Iechyd. Ers mis Tachwedd 2018 cafwyd:

- mwy yn mynychu adrannau D&A bob mis nag unrhyw un o'r 3 blynedd flaenorol.
- mwy o bobl dros 75 oed yn mynychu D&A a gwyddom fod pobl hŷn â phroblemau iechyd mwy cymhleth.
- mwy o bob oed oedd yn mynychu D&A wedi derbyn gofal yn y rhan o'r adran a neilltuwyd ar gyfer cleifion mwy difrifol sâl.

Er mwyn paratoi ar gyfer y gaeaf, roeddem wedi gwneud nifer o newidiadau. Gallwch ddarllen am y Gwasanaeth 'Gartref yn Gyntaf' ar dudalen 25. Ffurfiwyd y gwasanaeth hwn er mwyn sicrhau nad oedd pobl oedd yn ddigon da i fynd adref gydag ychydig o gymorth ychwanegol yn gorfod aros mewn ysbyty tra'r roedd pecyn gofal yn cael ei

drefnu. Felly, mae rhai yn gallu mynd adref o D&A heb orfod mynd i mewn i ysbyty o gwbl sy'n gostwng y nifer hwn. Mae cleifion yn y wardiau hefyd yn gallu mynd adref cynted ag y byddan nhw'n ddiogel da gan ryddhau gwelyau i bobl sydd angen dod i mewn i ward o D&A.

Drwy ddysgu o flynyddoedd blaenorol, roedden ni hefyd yn llunio rhaglen waith yn yr adran D&A yn RGH I leihau'r oedi cyn i glaf gael ei asu, yn gyntaf 'y brysbennu' sef asesiad cyntaf ar y claf i benderfynu pa mor sydyn y gall gael ei weld, ac yn ail, pa amser y bydd yn gweld meddyg. Mae hyn yn sicrhau bod claf sy'n cyrraedd adran D&A yn cael ei asesu'n brydlon ac felly gellir dechrau ar unrhyw driniaeth a phenderfynu a ddylid derbyn i ward briodol a gwneud hynny'n brydlon. Hefyd trefnwyd cyfres o gyfarfodydd o bobl allweddol drwy'r cyfnod o 24 awr o'r enw 'Grwpiau Diogelwch Cleifion'.

Mae'r 'cyfarfodydd' byr hyn yn sicrhau bod pawb yn ymwybodol o'r cleifion mwyaf sâl yn yr adran ac unrhyw broblemau eraill a allai effeithio ar ofal y cleifion yn yr adran a symud cleifion i'r wardiau. Gelwir hyn yn Rhaglen 'Troi'.

Rydyn ni wedi monitro'n ofalus effaith y rhaglen hon ar ba mor sydyn y mae cleifion yn cael gwely mewn ward - a hefyd felly'r nifer o gleifion sy'n gorfod aros mwy na 12 awr am wely mewn ward. Yr hyn a welwyd oedd, er bod cynnydd yn y nifer o gleifion, gyda mwy o bobl hŷn a mwy sâl, ni welwyd cynnydd yn yr amser roedd cleifion yn gorfod aros i gael eu brysbennu neu i

weld y meddyg. Ers y ffocws ar y grwpiau diogelwch, mae'r amser i glaf gael gwely mewn ward wedi dangos gostyngiad sylweddol ym misoedd Chwefror a Mawrth 2019.

Drwy gydol 2018-19, mae'r nifer o gleifion oedd yn aros am fwy na 12 awr i gael gwely mewn ward wedi lleihau o gymharu â 2017-18 i 5463 o 5788. Fodd bynnag, mae hyn yn dal i fod yn llawer gormod o bobl yn aros yn yr adran D&A pan ddylen nhw fod mewn gwely mewn ward.

GWELLA PROFAD POBL PAN FYDD UN O'U CERAINT YN MARW MEWN YSBYTY

Mae profedigaeth, yn arbennig yn y dyddiau'n union ar ôl marwolaeth un o'u ceraint, yn golygu bod pobl yn gorfod gwneud trefniadau pwysig, fel angladdau a chofrestru marwolaeth yn ystod un o'r amseroedd mwyaf heriol yn emosiynol yn eu bywydau. Cydnabyddir pan fydd person yn galaru, bod eu gwytnwch emosiynol yn isel a'u llesiant yn dioddef o ganlyniad.

Mae teuluoedd cleifion sy'n marw wrth dderbyn gofal mewn ysbyty, yn wynebu delio â cholled a galar mewn amgylchedd anghyfarwydd. O fewn ABUHB, nid oes gennym wasanaeth penodol i gefnogi teuluoedd mewn galar ac mae hyn wedi arwain at ddulliau amrywiol ac anghyson o gefnogi mewn galar ar draws ein hysbytai. Mae hyn yn golygu bod teuluoedd yn aml yn gorfod mynd yn ôl i'r wardiau aciwt prysur lle'r oedd eu câr newydd farw i gasglu eitemau personol a thystysgrif marwolaeth. Nid yw'r staff ar ddyletswydd yn y wardiau'n gallu neilltuo'r amser angenrheidiol i roi'r gefnogaeth werthfawr, y wybodaeth a'r cyfeiriadau at wasanaethau a all fod o fudd

i'r teuluoedd yn y cyfnod hwn o alar.

Rhwng Ionawr 2017 a Gorffennaf 2018, mae ABUHB wedi derbyn 18 cwyn oedd yn ymwneud â'r trefniadau y mae'n rhaid i deuluoedd eu hwynebu pan fydd un o'u ceraint yn marw mewn ysbyty. Felly, rydym wedi derbyn arian i ddatblygu gwasanaeth galar ar draws ein hysbytai aciwt gan ddechrau yn 2018/19.

Clustnodwyd YYF fel yr ysbyty i sefydlu'r gwasanaeth i ddechrau. Yn dilyn penodi Swyddog Cefnogi Galar, roedd y gwasanaeth yn dechrau ym mis Awst 2018. Rhwng mis Awst a mis Hydref 2018, roedd y gwasanaeth yn cefnogi 65 o deuluoedd mewn galar.

Mae'r gwasanaeth wedi derbyn adborth positif gan y teuluoedd mewn galar y bu'n rhan o'u profiadau. Yn benodol, gwelwyd gwelliant yn y nifer o ddyddiau rhwng y farwolaeth a'r teulu'n gallu casglu'r dystysgrif marwolaeth feddygol.

Mae'r gwasanaeth galar yn cael ei sefydlu yn y RGH. Rhagwelir y bydd y gwasanaeth yn ei le erbyn haf 2019.

Gweithio i Wella

Nod y Bwrdd Iechyd yw darparu'r gofal a'r driniaeth gorau posibl ac mae'n wir ddrwg gennym pan fydd achos i un o'n cleifion neu eu gofalwyr fynegi pryder am y gwasanaeth a gawsant. Mae pryderon bob amser yn cael eu hystyried yn ddifrifol a'u gweld fel cyfle i wella'r gwasanaethau rydyn ni'n eu darparu.

Dylai unrhyw un sy'n mynegi pryder ddisgwyl bod rhywun yn delio ag ef mewn modd agored a'u bod yn cael eu sicrhau y

byddan nhw'n derbyn ymateb prydlon a gonest.

Pan fydd yn bosibl, rydym yn ceisio datrys pryderon yn anffurfiol i'n helpu i ddarparu ymateb prydlon i'r pryderon a fynegwyd. Yn 2018/2019, deliwyd gyda thua 55% o'r pryderon yn anffurfiol er nad oedd pob cwyn anffurfiol oedd yn cael eu datrys 'yn y man a'r lle' yn cael eu cofnodi.

Y prif bethau a fynegwyd fel achos pryderon yn 2018/2019 oedd:

- *gofal clinigol*
- *agwedd*
- *amseroedd aros/ oed a chanslo, a*
- *methiant mewn cyfathrebu.*

Roedd y canran o gwynion oedd yn derbyn ymateb prydlon yn gostwng yn 2018/19 a gwyddom fod oedi cyn derbyn ymateb i gŵyn yn gallu achosi pryder a dig i'r person sydd wedi cael achos i gwyno. Roedden ni'n adolygu'r prosesau a ddefnyddiwyd i ymchwilio ac ymateb i gwynion. Mae rhaglen waith yn cael ei gweithredu i sicrhau bod y broses yn glir a bod pawb sy'n ymwneud â hyn yn cydweithio ac yn ymwybodol o bwy sy'n gyfrifol am bob cam.

Drwy'r rhaglen waith, byddwn yn:

- Prosesu mapiau ac yn gwneud y llwybr cwyno'n haws
- Datblygu agwedd cyson at wella prydlondeb ac ansawdd ymatebion
- Gwellu ansawdd data wrth ddelio â chwynion
- Gwellu cydymffurfiant gyda mesurau perfformiad

Cred BIPAB ei bod yn bwysig gwrando ar a dysgu oddi wrth unrhyw bryderon a fynegwyd er mwyn atal materion tebyg yn y dyfodol. Byddwn yn lledaenu'r dysgu o gwynion a digwyddiadau difrifol drwy godi ymwybyddiaeth

am bethau sydd wedi mynd yn anghywir ar draws holl wasanaethau'r Bwrdd Iechyd ac yn gweithio i atal problemau tebyg rhag digwydd eto. Gall dysgu oddi wrth bryderon ddigwydd mewn sawl ffordd ac fel rhan o'r rhaglen gwella ansawdd ar gyfer pryderon, byddwn yn:

- Ail-sefydlu pwyllgor dysgu a fforymau rhannu'r dysgu
- Datblygu rhaglen hyfforddi, addysgu a mentora ar gyfer staff sy'n cynnal ymchwiliadau
- Parhau i gefnogi'r gweithgorau a'r cyfarfodydd addysgu sy'n bodoli'n barod o fewn ein sefydliad
- Cyhoeddi bwletin a ddosberthir yn fisol ar draws y Bwrdd Iechyd sy'n disgrifio'r dysgu o bryderon.

Gofal yn Nes I'r Cartref

Symudodd Tîm Adnoddau Cymuned Torfaen (CRT) i mewn i Uned Cedrwydd, Ysbyty'r Sir ym mis Medi 2017, gan gynnig adran glinigol lle gall y Tîm ei defnyddio ar gyfer triniaethau. Cyn hyn, roedden nhw mewn swyddfa ac felly'n gyfyngedig iawn yn yr hyn y gallen nhw ei wneud i'w cleifion. Ers symud i mewn i'r uned, mae elfen Feddygol Cyflym/ Nyrsio Cyflym y tîm wedi dechrau darparu nifer o therapïau newydd ar gyfer cleifion.

Cyn hyn, roedd yn rhaid i gleifion fynd i RGH neu i NHH, ac felly gall y Tîm yn awr ddarparu gofal i drigolion Torfaen yn llawer nes i'w cartrefi.

Ar hyn o bryd, mae'r tîm yn darparu gwrthfotigau Mewnwythiennol (IV), hylifau

IV, trallwysiadau Haearn IV, trallwysiadau gwaed a thrallwysiadau Bis Ffosffonad yn y cartref neu yn yr uned os bydd claf yn gallu mynychu.

Mae'r tîm yn hynod falch o'r triniaethau y gallan nhw eu cynnig sy'n unol gyda strategaeth y Bwrdd Iechyd 'gofal yn nes i'r cartref'. Dyma rai enghreifftiau o sut mae'r newid hwn wedi gwneud gwahaniaeth go iawn i fywydau pobl:

Roedd aelod o deulu dyn hynod wan 85 oed a oedd nemor fyth yn mynd at ei Feddyg Teulu, yn canmol holl staff Tîm Adnoddau Cymuned Torfaen o'r gofalwr cartref brys i'r nyrsys oedd yn gofalu am ewinedd ei draed. Mae trallwysiadau gwaed y claf yn digwydd mewn amgylchedd pleserus a thawel yn hytrach na gorfod ceisio mynd i ysbyty prysur iawn lle mae'n anodd parcio a chael hyd i'r adran berthnasol.

Atgyfeiriwyd y claf at y Tîm gan ei feddyg teulu ar gyfer dryswch cynyddol a chwymp diweddar a gwelwyd ef yng Nghlinig Uned Cedrwydd. Ar ei ymweliad cyntaf ag Uned Cedrwydd, roedd yn amlwg ei fod wedi bod yn brwydro i ofalu amdano ei hun ac roedd y nyrsys Ymateb Sydyn yn ei gynorthwyo gyda'i hylendid personol yn y clinig ac yn torri ewinedd ei draed oedd yn amharu ar ei symudedd. Ar yr adeg hon, trefnwyd gofal cartref brys ar gyfer dwy alwad y dydd. Roedd yn gyndyn iawn o dderbyn y rhain ar y dechrau ond anogwyd ef i'w dderbyn ar ôl ychydig o ymweliadau cartref gan y staff gofal brys.

Roedd canlyniadau gwaed yn amlygu anaemia ac roedd gan y claf symptomau ac roedd yn fyr ei wynt. Roedd yn gallu cael trallwysiad gwaed yn Uned Cedrwydd yn hytrach na gorfod mynychu Ysbyty Cyffredinol Dosbarth prysur. Roedd ei nai'n ysgrifennu e-

bost yn llawn canmoliaeth i'r gwasanaeth gan ddweud bod y nyrsys wedi darparu gofal rhagorol a bod yr amgylchedd yn bwrpasol i lesiant cyffredinol ei ewythr.

Hefyd, roedd claf arall sy'n 55 oed sydd â bywyd teuluol prysur, yn canmol uned Ysbyty'r Sir, lle mae'n ymweld yn ddyddiol ar gyfer trallwysiad wrth iddo aros am drawsblaniad afu. Mae cael y driniaeth yn Ysbyty'r Sir yn addas i'w ddiwrnod: mynd a chasglu plant o'r ysgol.

Mae'r claf hwn yn mynychu'r uned yn ddyddiol i gael gwrthfotigau mewn-wythiennol yn hytrach na gorfod aros mewn ysbyty i gael triniaethau. Mae'n dad i dri o blant ac mae wedi dweud bod cael ei ofal mor agos i'w gartref wedi caniatáu iddo barhau ei fywyd teuluol mor normal ag sy'n bosibl. Mae wedi canmol cyfleusterau'r clinig a staff CRT.

Pwyllgor Gwasanaethau Arbenigol Iechyd Cymru

Mae gwasanaethau arbenigol yn cefnogi pobl sy'n dioddef gan ystod o gyflyrau anghyffredin a chymhleth. Nid yw'r rhain ar gael ym mhob ysbyty lleol oherwydd bod yn rhaid i dimau arbenigol o feddygon, nyrsys a gweithwyr proffesiynol iechyd eraill sydd â'r sgiliau a'r profiad angenrheidiol, eu gweinyddu. Yn wahanol i'r mwyafrif o ofal iechyd, sydd wedi'i gynllunio a'i drefnu'n lleol, mae gwasanaethau arbenigol yn cael eu cynllunio'n genedlaethol gan Wasanaethau Arbenigol Iechyd Cymru (WHSSC) ar ran y saith Bwrdd Iechyd yng Nghymru.

Mae WHSSC yn gweithio'n agos gyda'n Bwrdd Iechyd i sicrhau bod unrhyw wasanaeth arbenigol a gomisiynwyd o safon uchel ac nad oes unrhyw bryder o safbwynt ansawdd. Maen nhw'n gwneud hyn ar ein rhan drwy fframwaith sicrwydd ansawdd sy'n cael ei fonitro gan ei Bwyllgor Ansawdd a Diogelwch Cleifion ac maen nhw'n anfon adroddiad yn ôl i'r Bwrdd Iechyd.

Diolch

Mae cynifer o'n staff yn mynd yr ail filltir i helpu cleifion. Dyma rai enghreifftiau o'r negeseuon 'Diolch' a gawsom.

Bu'n rhaid i fy nhad fynd i'r Adran D&A ar Nos Galan ar ôl cael strôc. Roedd y **gofal, y caredigrwydd a'r lefel o broffesiynoldeb gan bob un o'r staff yn arbennig**. Mae fy nhad yn awr wedi dychwelyd adref ar ôl treulio 5 wythnos yn yr ysbyty. Mae'n gwella'n araf ac rydym yn obeithiol am y dyfodol **diolch i staff gwych Ysbyty**

Hoffwn ddiolch i'r **adran Ffisiotherapi yn ysbyty Gwynllyw** am ei **phroffesiynoldeb llwyr o'r derbynnydd i bob aelod o'r staff** ac yn benodol y sylw a ddangoswyd tuag ataf gan fyfyrwr ffisiotherapi oedd yn egluro'n fanwl fy mhroblemau cerdded a'm cyflwr corfforol. Gyda ei help hi a help yr adran, teimlaf fy mod yn gwella. **Adran wych, staff gwych "Sy'n**

Hoffwn dreulio ychydig o amser i ddiolch i'r Meddyg Teulu y Tu Allan i Oriau yn Ysbyty Ystrad Fawr heddiw. Gwelodd fy mab nad sydd fel arfer yn dda am gydweithredu yn y mathau hyn o sefyllfaoedd nac amgylchoedd a gall fod o dan straen ofnadwy. Roedd y meddyg yn **siarad ac yn gwenu ar fy mab, yn egluro popeth iddo**, yn gadael iddo ddal y cyfarpar ac ymarfer arna i'n gyntaf. Dyma'r **meddyg cyntaf erioed** i gael fy mab i agor ei geg iddo er mwyn edrych ar ei lwnc, roedd mor gyfforddus. Dylai gael ei gydnabod am ei **amynedd a'i natur garedig! Am berson hyfryd!**

Hoffwn fynegi fy nioch i a'm teulu i **holl staff Ward Rowan, Ysbyty'r Sir**. Roedd y **proffesiynoldeb a'r gofal** a ddangoswyd i fy nhad yn ystod ei wythnosau diweddar yn **arbennig. Nid oedd dim yn ormod o drafferth** ac yn rheolaidd, roedden nhw'n mynd **yr ail filltir** i sicrhau bod Dad mor gyfforddus ag oedd yn bosibl ac roedden nhw'n **gefnogol iawn i'r teulu**.

Hoffwn ddweud **diolch wrth y wraig hyfryd** y bûm i'n siarad â hi heddiw yn y **Gwasanaeth Trefnu Apwyntiad Radioleg** oedd yn trefnu fy apwyntiad DEXA nesaf. Onid ydy hi'n braf pan fydd **popeth yn dod at ei gilydd** a'ch bod yn cael **pobl mor garedig** ar ben arall y llinell.

A fydddech chi cystal ag anfon ein diolch diffuant a'n dymuniadau gorau i'r **staff** sydd wedi gofalu am ein tad yn ddiweddar. Treuliodd chwe noson yn yr adran gofal dwys ac mae'n awr yn **D5 gorllewin** ar ôl cael haint ac annigonedd ar yr aren. **Bu'r gofal yn anhygoel** a chawsom wybodaeth gyson amdano drwy gydol ei arhosiad.

Mae'r **gofal nyrsio'n gredyd i'r proffesiwn** ac rwyf yn canu eich clodydd i bawb sy'n fodlon gwrando. Fel nyrs gymwys ers 1979, rydw i'n fwy na hapus i weld y **lefel uchel o ofal** y mae Dad yn ei gael. Mae'r **Tim Wroleg** wedi bod yn **dda iawn ac yn parchu** dymuniadau Dad. Mae'r holl **wasanaethau cefnogi** yr ydyn ni wedi dod i gysylltiad â nhw wedi bod yn **garedig, yn gwrtais ac yn dda yn eu gwaith**.

Ar 24 Hydref, cefais lawdriniaeth i amnewid pen-glin cyfan gan y **tîm llawfeddygol yn Ysbyty Nevil Hall**. Hoffwn fanteisio ar y cyfle hwn i ddiolch i'r tîm hwnnw a hefyd hoffwn fynegi diolch arbennig i'r staff nyrsio a gofal yn Ward 3/1 ynghyd â'r meddygon.

Mae **staff y ward yn gredyd i'r ysbyty** ac roedden nhw'n dangos **natur ofalgar a thosturiol proffesiynol** tuag at y cleifion dan eu gofal. Gwelais **enghreifftiau o garedigrwydd personol** tuag at gleifion eraill, **llawer mwy** na'r hyn roedd eu disgrifiadau swyddi'n amlinellu, mi gredaf. Unwaith eto **diolch didwyll i bawb yno**.

Hoffwn anfon neges o ddiolch i'r holl staff yn Ward Bedwas yn Ysbyty Ystrad Fawr, Ystrad Mynach.

Bu ein mam yn y ward am wythnosau lawer hyd nes iddi gael ei symud ynghynt heddiw i ysbyty gwahanol. Mae'r gofal a gafodd yn Ward Bedwas wedi bod yn **ffantastig**, gobeithio na fydd hi'n hir yn awr yn yr ysbyty newydd cyn iddi fod yn ddigon da i ddod adref. Mae'n siŵr bod y gwelliannau a wnaeth oherwydd y gofal a gafodd yn y ward. Mae'n siŵr nad oedd yn hawdd delio â hi pan gyrhaeddodd gyntaf ond roedd pawb yn y ward **yn wych o'r diwrnod cyntaf**.

Llesiant Staff

Llesiant Staff

Byddwn yn datblygu Strategaeth Ymgysylltu a Llesiant Staff i gefnogi ein staff.

Un o 4 gwerth Fframwaith Gwerthoedd ac Ymddygiadau'r Bwrdd Iechyd yw 'Pobl yn Gyntaf'. Mae hyn, wrth gwrs, yn golygu rhoi ein cleifion yn gyntaf - ond i'r Bwrdd Iechyd, mae hefyd yn golygu gofalu am ein staff hefyd. Felly, roedden ni am gael 'Strategaeth Ymgysylltu a Llesiant Staff' i gefnogi staff yn eu gwaith i'r Bwrdd Iechyd ac wrth iddyn nhw fynd drwy gyfnod newid sylweddol cyn agor Ysbyty Athrofaol y Faenor yn 2021.

Fodd bynnag, yn dilyn ymgysylltu gyda staff, cytunwyd y bydden ni'n datblygu 'Fframwaith Profiad Cyflogai' yn lle 'Strategaeth Ymgysylltu a Llesiant Staff'.

Mae hyn yn hynod bwysig gan y gwyddom fod profiad cyflogai yn llunio profiad claf felly mae staff sy'n hapus yn eu gwaith yn gallu darparu profiad gwych i gleifion. Lansiwyd y Fframwaith Profiad Cyflogai newydd dydd Sant Ffolant ac mae'n cael ei gyflwyno fel Offeryn rhyngweithiol ar-lein sy'n rhoi mynediad hawdd i gyflogai i ystod eang o wybodaeth a chymorth i'n helpu i ofalu amdanom ein hunain ac am eraill.

Rydym ni am i'n holl gydweithwyr yn BIPAB gael bywydau gwych gyda'u gwaith yn chwarae rhan sylweddol a phositif. Mae'r fframwaith hwn yn nodi cyfuniad o'r hyn rydym yn ei wneud yn dda ar hyn o bryd o fewn ABUHB a dechrau dull newydd fydd yn hybu ac yn sicrhau profiad positif i staff.

Ein gwerthoedd yw..

Croesawu Pobl i'n Hysbytai

Byddwn ni'n datblygu Gwasanaeth Croesawu newydd yn Ysbyty Gwynllyw gyda'n partner Age Cymru Gwent ac yn ymestyn y Gwasanaeth Croesawu yn Ysbyty Nevill Hall o ddau fore'r wythnos gyda'n partneriaid Age Cymru Gwent, y Gwasanaeth Gwirfoddol Brenhinol, Cyfeillion Ysbyty Nevill Hall ac Elusen Adsefydlu ac Ôl-ofal Cardiaidd Gogledd Gwent.

Gwasanaeth Croesawu Ysbyty Gwynllyw

Mae Gwasanaeth Croesawu Gwirfoddol dydd Llun i ddydd Gwener wedi bod yn gweithredu yn Ysbyty Gwynllyw ers mis Gorffennaf 2018. Roedd Age Cymru Gwent, partner gwerthfawr i'r Bwrdd Iechyd, yn recriwtio gwirfoddolwyr 'Robins' newydd i gyfarfod a chyfarfarch cleifion ac

ymwelwyr ac i ategu at ei wasanaeth gwirfoddoli Robins sydd wedi'i hen sefydlu yn y wardiau. Fel rhan o'r gwasanaeth Croesawu newydd:

- Mae gwirfoddolwyr ar gael a gellir eu hadnabod yn hawdd gyda'i thopiau

gwirfoddolwyr Robins coch amlwg

- Mae gwirfoddolwyr yn gweithio mewn paruau gan alluogi gwasanaeth ychwanegol 'cerdded gyda' ar gyfer cleifion ac ymwelwyr sy'n bryderus neu'n ddryslyd
- Mae'r gwirfoddolwyr yn cynnig 'cymorth ysgafn' i berthnasau trallod e.e. cwpaned o de, clust i wrando, cymorth wrth drefnu tacsï ayyb.

O ganlyniad i'r gwasanaeth newydd, mae argraffiadau cyntaf o Ysbyty Gwynllyw wedi gwella'n sylweddol.

Gwasanaeth Croesawu Ysbyty Nevill Hall

Mae Gwasanaeth Croesawu Ysbyty Nevill Hall gyda'n partneriaid Age Cymru Gwent, y Gwasanaeth Gwirfoddol Brenhinol, Cyfeillion Ysbyty Nevill Hall ac Elusen Adsefydlu ac Ôl-ofal Cardiaidd Gogledd Gwent wedi'i ymestyn o ddau fore'r wythnos.

Cynhaliwyd ymgynghraeth recriwtio ar y cyd ym mis Ebrill 2018 ac mae Gwasanaeth Croesawu Gwirfoddol o ddydd Llun i ddydd Gwener wedi'i sefydlu ers hydref 2018.

Fel rhan o'r Gwasanaeth Croesawu newydd:

- Mae cleifion, perthnasau ac ymwelwyr yn cael croeso cyfeillgar a chynnig help
- Mae Desg Groesawu a baner frys yn tynnu sylw at y gwasanaeth
- Mae cadeiriau olwyn wedi'u gosod gyda'i gilydd ac mae gwirfoddolwyr yn helpu i sicrhau eu bod ar gael
- Mae gwirfoddolwyr sy'n barod ac yn gallu wedi'u hyfforddi i ddarparu cymorth i wthio cleifion/ perthnasau mewn cadeiriau olwyn fel sy'n briodol.

ACADEMI GOFAL SYLFAENOL YN BIPAB

Gan fod gweithio o fewn gofal sylfaenol yn newydd i nifer o weithwyr proffesiynol ac angen gwahanol fathau o sgiliau i'r rhai i weithio mewn ysbytai, mae'r Bwrdd Iechyd wedi sefydlu ac ariannu Academi Gofal Sylfaenol. Mae'r Academi'n cydlynu Safleoedd Hyfforddi Gofal Sylfaenol sy'n cynnig hyfforddiant i weithwyr proffesiynol heblaw Meddygon Teulu sy'n newydd i ofal sylfaenol. Mae'r Academi Gofal Sylfaenol erbyn hyn wedi asesu a chymeradwyo 18 Practis ar draws Gwent: 12 i gefnogi hyfforddiant Nyrsys sy'n newydd i ofal sylfaenol a 6 i gefnogi hyfforddiant fferyllwyr newydd i ofal sylfaenol. Bydd un nyrs yn cael ei gefnogi gan PCOST.

- Cynllun Nyrsys: Mae 13 lleoliad ar gyfer nyrsys hyfforddedig sy'n newydd i ofal sylfaenol, pob un yn 6 mis o hyd gyda chwricwlwm hyfforddiant a mentoriaeth gan aelod o'r tîm clinigol practis. Erbyn cwblhau'r hyfforddiant bydd gan y deilydd swyddi yr holl sgiliau angenrheidiol i weithio fel nyrs practis.

- Cynllun Fferyllfa: Mae hwn yn debyg i'r Cynllun Nyrsys ond mae'n cael ei gynnal dros 2 flynedd ar y cyd gyda Phrifysgol Caerfaddon. Erbyn diwedd y 2 flynedd, bydd gan y fferyllwyr gymhwyster Rhagnodydd Annibynnol.

Deddf Staffio Nyrsys

Cymru yw'r wlad gyntaf yn Ewrop i ysgrifennu mewn cyfraith (Deddf Lefelau Staffio Nyrsys (Cymru) 2016) bod yn rhaid i Fyrddau Iechyd yng Nghymru sicrhau bod digon o

lefelau staffio nyrsys i gyflawni anghenion cleifion sy'n derbyn gofal. Mae hyn yn cael ei wneud oherwydd y dystiolaeth bod cael y nifer cywir o nyrsys cofrestredig a'r cymysgedd sgiliau cywir yn gwella deilliannau cleifion ac yn gostwng marwoldeb cleifion. O fis Ebrill 2017, mae dyletswydd ar y Byrddau Iechyd i sicrhau eu bod yn darparu digon o amser nyrsys i ofalu am gleifion yn sensitif.

Mae'r gofyn hwn yn ymestyn i bob amgylchedd gofal y mae GIG Cymru'n ei ddarparu neu'n comisiynu trydydd parti i ddarparu nyrsys. O 6 Ebrill 2018, mae'r Bwrdd Iechyd wedi gorfod cydymffurfio gyda'r dyletswyddau newydd hyn:

- Mae'n rhaid i Fyrddau Iechyd gyfrif a chymryd camau rhesymol i gynnal y lefel staffio nyrsys ym mhob ward feddygol a llawfeddygol aciwt i oedolion.
- Hefyd, mae'n rhaid i Fyrddau Iechyd hysbysu cleifion o'r lefelau staffio nyrsys.

Mae'n rhaid i Fyrddau Iechyd ddefnyddio dull penodol i gyfrif lefel staffio nyrsys ym mhob ward feddygol a llawfeddygol aciwt i oedolion.

Mae'r Bwrdd Iechyd wedi sefydlu Grŵp Gweithredu Deddf Staffio gyda chynrychiolaeth o adrannau cyllid, gweithlu a'r rhanbarthau i weithredu'r Ddeddf a sicrhau ei bod wedi'i halinio i waith parhaus Cymru Gyfan.

Beth ydyn ni wedi'i wneud i gydymffurfio â'r Ddeddf Staffio Nyrsys?

Fel Bwrdd Iechyd, rydym wedi sefydlu rhaglen waith i sicrhau cydymffurfio ac ymgysylltu â'r Ddeddf Staffio Nyrsys a'i gofynion:

- Addysgu am y Ddeddf a chodi ymwybyddiaeth ohoni ym mhob maes o'r Bwrdd Iechyd
- Ail-gyfrif lefelau staffio nyrsys sy'n angenrheidiol ar bob un o'r wardiau aciwt ddwy waith y flwyddyn i sicrhau eu bod wedi'u diweddarau

- Monitro'r mesurau sy'n arbennig o sensitif i'r gofal a ddarperir gan nyrs. Mae hyn yn cynnwys cwympiadau, briwiau pwyso a gafwyd mewn ysbytai a chamgymeriadau meddyginiaethau.

Sut gallwn ni ddweud wrth gleifion am y Ddeddf Staffio?

Mae'n rhaid i'r Bwrdd Iechyd wneud trefniadau i hysbysu cleifion am y lefelau staffio nyrsys. Mae gan bob un o'r wardiau aciwt yn awr restrau dyletswyddau staffio nyrsys wedi'u harddangos yn glir wrth fynedfa'r wardiau.

Hefyd, mae gan bob ward gopi o 'cwestiynau cyffredinol' am lefelau staff y gall cleifion ei weld. Datblygwyd hwn gan y Cyngor Iechyd Cymuned ac mae ar gael yn y Gymraeg a'r Saesneg.

Recriwtio Nyrsys

Ynghyd â Byrddau Iechyd eraill yng Nghymru a Lloegr, mae gennym nifer uwch o swyddi gweigion ar gyfer nyrsys cofrestredig ar draws y Bwrdd Iechyd nag arfer ac rydym wedi cael anhawster i recriwtio nyrsys cofrestredig i lenwi'r rhain. Mae recriwtio nyrsys felly'n parhau i fod yn rhan hanfodol o'r gwaith a wneir gan BIPAB.

Gan fod hon yn broblem i Gymru gyfan, mae Llywodraeth Cymru wedi gweithredu i gynyddu'r nifer o nyrsys sy'n cael eu recriwtio i Fyrddau Iechyd yng Nghymru.

- Mae'r fwsariaeth ar gyfer myfyrwyr nyrsio yng Nghymru wedi parhau (yn wahanol i Loegr lle mae wedi cael ei diddymu) ac mae Llywodraeth Cymru wedi cynyddu'r nifer o

fyfyrwyr nyrsio a dderbyniwyd ar gyfer hyfforddiant ym Mhrifysgolion Cymru bob blwyddyn.

Fodd bynnag, nid yw Prifysgolion Partner BIPAB wedi llwyddo i lenwi'r lleoedd a gomisiynwyd ar gyfer derbyniad Mawrth 2019 o fyfyrwyr llawn amser tair blynedd.

- Gall gweithwyr Cefnogi Gofal Iechyd yn awr weithio'n rhan amser o fewn y Bwrdd Iechyd yn eu rôl HCSW a rhan amser fel myfyrwyr Prifysgol i fod yn nyrsys cofrestredig (RN). Mae'r Bwrdd Iechyd yn gobeithio y bydd y nifer o fyfyrwyr hyblyg HCSW a gomisiynwyd yn cynyddu'n unol â'r gostyngiad yn y nifer o leoedd mewn cyrsiau llawn amser traddodiadol.

Llwybr hyblyg hyfforddiant HCSW i fod yn RNs	2017/18	2018/19	2019/20
Prifysgol De Cymru	3	9	8
Prifysgol Agored	Ddim ar gael	9	5

Yn BIPAB, rydyn ni hefyd yn gwneud popeth o fewn ein gallu i recriwtio nyrsys drwy adeiladu ar y newidiadau ar lefel Genedlaethol neu ein safle lleol ein hunain.

Mae'r camau hyn yn cynnwys:

- Yn ddiweddar, cynhaliodd y Cyngor Nyrsio a Bydwreigiaeth ymgynghoriad i adolygu safonau addysg Dychwelyd i Weithio ar gyfer nyrsys cofrestredig sydd wedi gadael y proffesiwn. Mae'n bosibl y bydd y newidiadau arfaethedig yn annog mwy o nyrsys i ddychwelyd i'r gofrestr. Felly, rydyn ni'n gweithio gyda Phrifysgol Caerdydd a Phrifysgol De Cymru i annog cynifer o nyrsys ag sy'n bosibl sydd wedi gadael y proffesiwn, i gofrestru ar gwrw Dychwelyd i Weithio ac yna byddwn yn eu cefnogi'n ôl i'r gwaith.
- Gan fod tollau Pont Hafren wedi'u diddymu ar ddiwedd 2018 a phrisiau cymharol isel tai yng Nghasnewydd, mae

BIPAB wedi bod yn cynnal digwyddiadau recriwtio ym Mryste i geisio annog nyrsys i symud y pellter byr o Fryste i weithio yn ysbytai BIPAB. Mae cynllun ar gyfer 2019 i ehangu gweithgareddau recriwtio i gynnwys gweithgareddau recriwtio cenedlaethol gan gynnwys hysbysebu yn y wasg nyrsio, hysbysebion ar radio a chysylltiadau cyfryngau cymdeithasol. Byddwn ni hefyd yn mynychu digwyddiadau sydd wedi'u trefnu'n genedlaethol ac yn lleol mewn trefi a dinasoedd sy'n ffinio ag ardal ein Bwrdd Iechyd i geisio mwyhau recriwtio nyrsys i BIPAB.

- Er mwyn galluogi unigolion i gael eu cyflogi fel nyrsys cymwys yng Nghymru, mae'r fenter recriwtio wedi parhau lle mae nyrsys sydd wedi hyfforddi tramor ond sydd ar hyn o bryd yn byw ac yn gweithio yn y DU mewn swyddi nad sy'n rhai nyrsio, yn cael eu cefnogi i sefyll yr arholiadau angenrheidiol ar gyfer Cyngor Nyrsys a Bydwreagedd y DU.

Rydyn ni'n hynod hapus y bydd gennym 28 nyrs gofrestredig drwy'r fenter hon erbyn diwedd 2019, gyda 37 arall yn aros am ddyddiad dechrau.

Cymru o Blaid Affrica

Datblygwyd y Siarter ar gyfer Partneriaethau Iechyd Rhyngwladol yng Nghymru gan y Ganolfan Cydlynus Iechyd Rhyngwladol sy'n rhan o Iechyd y Cyhoedd Cymru. Mae wedi'i sefydlu ar hanes Cymru dros gyflawni a dysgu yn yr ardal hon ac mae'n amlinellu pedwar sylfaen partneriaethau iechyd rhyngwladol llwyddiannus.

Y rhain yw:

- Cyfrifoldebau Cyfundrefnol
- Gweithio mewn Partneriaeth Gilyddol
- Arfer Da
- Rheolaeth Gadarn

Drwy ein hymgysylltiad iechyd rhyngwladol, rydym yn ceisio hybu arbenigedd gweithwyr proffesiynol iechyd yng Nghymru, rhannu egwyddorion cyffredin gyda phartneriaid a dysgu dulliau newydd a gwell o weithio y gallwn ni gyflwyno'n ôl i'r GIG yng Nghymru. Mae hyn yn atgyfnerthu ein hymrwymiad i gamau wedi'u seilio ar dystiolaeth gadarn a chydweithio parchus sy'n hybu cyfiawnder iechyd o fewn a rhwng gwledydd.

Mae BIPAB wedi ymrwymo i gefnogi datblygu gwasanaethau gofal iechyd mewn gwledydd sy'n datblygu gyda'n staff yn gweithio yn Affrica ac mewn gwledydd eraill ar draws y byd. Mae budd dwy ffordd anferthol i hyn drwy gyfnewid syniadau a chyfleoedd i ddatblygu staff.

Ym mis Mehefin 2018, roedd Bronagh Scott, y Cyfarwyddwr Nyrsio ar y pryd, yn ymweld â Namibia gydag Aelod Annibynnol o'r Bwrdd, yr Athro Dianne Watkins (Prifysgol) i edrych ar y posibilrwydd o ddarparu rhaglen datblygu arweinyddiaeth ar gyfer Nyrsys. Mae hwn yn brosiect sy'n cael ei ariannu gan Gymru o blaid Affrica ac mae'n brosiect ar draws y wlad gyda nifer o elfennau. Mae ABUHB yn falch o fod yn rhan o'r cynllun cyfeillio rhwng nyrsys cymwys yn Namibia a nyrsys cofrestredig yn ABUHB. Bydd y nyrsys yn rhannu profiadau, syniadau a'r heriau sy'n gysylltiedig gyda'r nyrsio arweiniol yn y ddwy wlad. Bydd nyrsys ABUHB yn elwa drwy ddatblygu mwy o wytnwch, grymuster ac ymwybyddiaeth ddiwylliannol ac edrychwn ymlaen at glywed ganddyn nhw am eu profiadau yn ystod 2019-20.

EDRYCH YMLAEN 2019-2020

Mae nifer o'n blaenoriaethau gwella'n codi o Gynllun Tymor Canolog Integredig y Bwrdd Iechyd 2019-22. Nid yw gwneud gwelliannau o fewn gwasanaeth mawr a chymhleth ar draws pob adran yn digwydd o fewn un flwyddyn. Mae ein blaenoriaethau felly mewn sawl achos yr un ag yr oedden nhw mewn blynyddoedd blaenorol, ond bob blwyddyn rydyn ni'n gosod cerrig milltir clir i'n harwain tuag at ein gôl derfynol.

Creu Pontydd: Strategaeth Pontio'r Cenedlaethau

Bydd gennym fenter newydd ar wardiau'r ysbytai ac yn y Cartrefi gofal sy'n datblygu ein Strategaeth Pontio'r Cenedlaethol ac yn anelu at 'efeillio' pob cartref gofal a wardiau yn y gymuned gyda sefydliadau ysgol neu gadlanciau mewn iwnifform.

Peilot Ffrâm Cerdded Lliw
Yn dilyn llwyddiant y fenter 'Pimp my zimmer', byddwn yn cynnal peilot ac yn gwerthuso'r defnydd o fframiau cerdded lliw mewn 10 Cartref Gofal a wardiau peilot a glustnodwyd. Bydd hyn yn rhoi dewis o liwiau y gellir eu hadnabod i gleifion gyda'r nod o gynyddu symudedd a chymdeithasu a gostwng y nifer o gwympiadau.

Gwirfoddoli

Byddwn yn sicrhau arian i ymestyn, ehangu a gwella'r gwasanaeth croesawu yn Ysbyty Brenhinol Gwent er mwyn:

- Darparu gwasanaeth Cyfarfod a Chyfarch o ddydd Llun i ddydd Gwener ar Lefelau 0, 1 a 3
- Gwella'r argraffiadau cyntaf
- Gwella profiad cleifion/ymwelwyr

Byddwn yn gweithio i gyflawni'r HCAI: targedau fel y cytunwyd gan LG ar gyfer:

- C diff, 25 i bob 100,000 o bobl
- MRSA a MSSA, 19 i bob 100,000 o bobl
- E coli, 61 i bob 100,000 o bobl
- Klebsiella, gostyngiad o 10%
- Pseudomonas aeruginosa, gostyngiad o 10%

Dirywiad Aciwt—AKI

Byddwn yn cytuno ar ddull cyson o ymateb i rybuddion Anaf Aren Aciwt ac yn datblygu dull o gasglu data a mesurau ar draws y safleoedd aciwt (data proses lleol a data deilliannau a gasglwyd yn Genedlaethol)

Sepsis Aciwt sy'n Dirywio

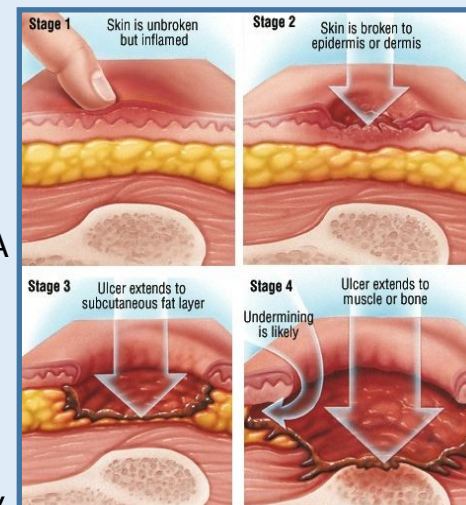
Gweithio gyda'r Dechrau Smart a'r rhaglen ffocws i brofi sut gellir adeiladu'r egwyddorion i mewn i'r agwedd Sepsis ABC yn D&A a MAU

Cwypmiadau

Byddwn yn datblygu cynllun i wella iechyd esgyrn mewn cleifion hŷn sydd mewn risg uchel o gwymp er mwyn gostwng y nifer o doriadau

Niwed Pwyso

Byddwn yn ymestyn ymhellach y Grŵp Niwed Pwyso ac yn parhau i ostwng niwed pwyso Gradd 3 a 4.

Thrombosis a Gafwyd mewn Ysbyty (HAT)

Byddwn yn cynnal peilot o anfon data HAT at glinigwyr uni-gol mewn Trawma ac Orthopaedeg (T&O) gan ddangos eu safle mewn perthynas yr Ymgynghorwyr T ac O dienw eraill.

Datganiad gan Gyngor Iechyd Cymuned Aneurin Bevan

Mae'r CIC yn croesawu'r DAB sy'n amlygu meysydd llwyddiant a hefyd blaenoriaethau gweithredu.

Mrs Angela Mutlow,

Prif Swyddog,

CIC Aneurin Bevan

Datganiad Archwilio a Sicrwydd

Mae Llywodraeth Cymru'n disgwyl i'r Bwrdd Iechyd gael sicrwydd ar y Datganiad Ansawdd Blynnyddol (DAB), gan gynnwys gan yr Adran Archwilio Mewnol. Amcan cyffredinol yr archwiliad oedd sicrhau bod y DAB yn gyson gyda'r wybodaeth a adroddwyd i'r Bwrdd a phwyllgorau eraill ac yn cydymffurfio gyda Chylchlythyr Iechyd Cymru: Datganiad Ansawdd Blynnyddol 2018/19.

Gan mai sampl cyfyngedig o gynnwys y DAB a brofwyd, nid ydym yn darparu lefel uchel o sicrwydd am y cynnwys llawn.

Ar sail canlyniadau ein gweithdrefnau dros y flwyddyn hyd at 31 Mawrth 2019, nodwyd bod:

y sampl o'r wybodaeth a brofwyd yn gyson gyda dogfennau a ffynonellau eraill oedd yn cefnogi ym mhob agwedd faterol.

- Mae'r DAB wedi'i alinio i Gynllun Tymor Canolog Integredig Iechyd gan gyfeirio at bob un o themâu angenrheidiol y Safonau Iechyd a Gofal.
- Cylchlythyr Iechyd Cymru: Cydymffurfir â'r Datganiad Ansawdd Blynnyddol 2018/19 pan fydd hynny'n gymwys.

Hoffem ddiolch i aelodau'r Grŵp Cyfeirio Rhanddeiliaid am eu cymorth wrth baratoi'r Datganiad Ansawdd Blynnyddol. Gwyddom y gallwn bob amser wella ar yr hyn a gyflawnwn. Os oes gennych unrhyw sylw am yr hyn a welwch yn y Datganiad Ansawdd Blynnyddol neu unrhyw adborth arall, cofiwch anfon e-bost atom ar abhb.enquiries@wales.nhs.uk

Atodiad 1 Rhestr Termiau

ABC Sepsis	Grŵp Cydweithredol Aneurin Bevan ar Sepsis	NatSSIPs	Safonau Diogelwch Cenedlaethol ar gyfer Triniaeth Ymledol
ABCI	Gwelliant Parhaus Aneurin Bevan	MFRA	Asesiad Risg Aml-ffactor
ABUHB/ BIPAB	Bwrdd Iechyd Prifysgol Aneurin Bevan	MRSA	meticillin-resistant Staphylococcus aureus
A and E	Adran Damweiniau ac Argyfwng	NCN	Rhwydwaith Gofal yn y Gymdogaeth
ACORN	Asesiad o Risgiau ac Anghenion Clinigol y Geg	NEWS	Sgôr Rhybudd Cynnar Cenedlaethol
AKI	Anaf Aciwt i'r Aren	NICE	Sefydliad Cenedlaethol Rhagoriaeth Iechyd a Gofal
AQS	Datganiad Ansawdd Blynyddol	OOHs	Y Tu Allan i Oriau
C.Diff	Clostridium difficile	PCOST	Tîm Cymorth Gweithredol Gofal Sylfaenol
CEO	Prif Weithredwr	PROMS	Mesur Deilliant Adroddiad Claf
CCTV	Teledu Cylch Cyfyng	PREMS	Mesur Profiad Adroddiad Claf
CHC	Cyngor Iechyd Cymuned	RN	Nyrs Gofrestredig
CRT	Tîm Adnoddau'r Gymuned	SCCC	Canolfan Gofal Arbenigol Critigol
DATIX	Offeryn Adrodd am Ddigwyddiad	T & O	Trawma ac Orthopaedeg
DVT	Thrombosis Gwythiennau Dwfn	Third Sector	Grŵp Gwirfoddol a Chymdeithas Sifil
E Coli	<i>Escherichia coli</i>	UK	Y Deyrnas Unedig
ED	Adran Frys	UTI	Haint y Llwybr Wrinaidd
GP	Ymarferydd Cyffredinol	WAST	Ymddiriedolaeth GIG Gwasanaethau Ambiwylans Cymru
HAT	Thrombosis a gafwyd mewn Ysbyty	WHO	Sefydliad Iechyd y Byd
HAPU	Briw Pwyso a gafwyd o fewn Iechyd	WHSSC	Pwyllgor Gwasanaethau Arbenigol Iechyd Cymru
HCAI	Heintiau Cysylltiedig â Gofal Iechyd	WG	Llywodraeth Cymru
HCSW	Gweithiwr Cefnogi Gofal Iechyd	WTE	Cyfateb I Amser Llawn
IV	Mewn wythiennol		